PAZARTESİ
21
EKİM
1957
Yıl: 18 - Sayı: 5895
FİYATI 15 Kr.

BAŞYAZARI:
Ahmed Emin YALMAN

VATAN

DOĞRUYA DOĞRU - İĞRİYE İĞRİ

Telgraf : VATAN — İstanbul
ADRES: Cağaloğlu Mollafenari 30/32
Tel: 27 42 07 — 22 93 15 — 22 93 16

Türk vatanı bölünmez bir bütündür

Seçimlere girerken
Yazan: Prof. Dr. Fuad Köprülü
BUGÜN VATAN'DA

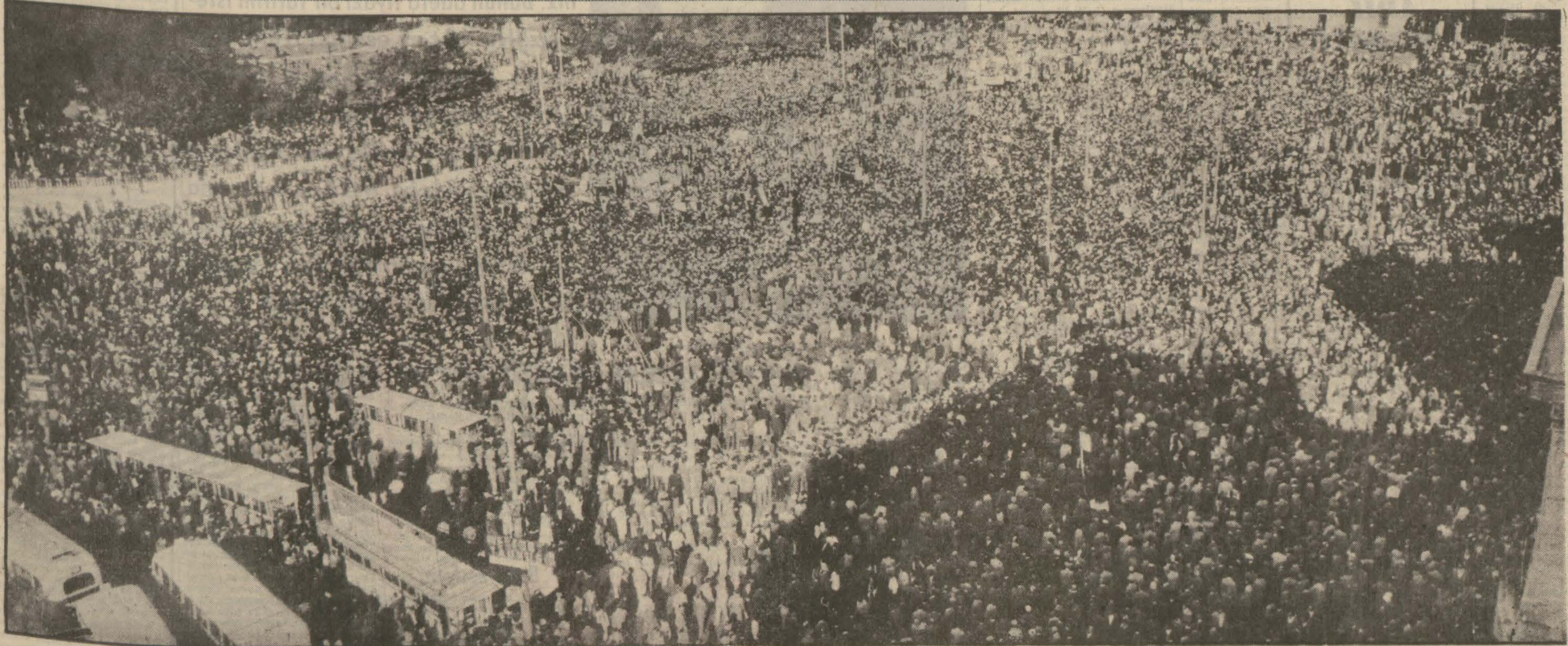

C.H.P. nin dünkü Taksim mitinginde 200.000 i aşan İstanbul'lu İnönü'ye tezahürat yaparken

İNÖNÜ, BÜTÜN İTHAMLARI CEVAPLANDIRDI

C. H. P. nin dünkü Taksim mitingi 1950'yi bastırdı

200.000 den fazla İstanbul'luyu selâmlıyan İnönü, Taşlıkta basın toplantısı yaparak iç ve dış meseleleri izah etti

İNÖNÜ, İSTANBULLULARI SELÂMLIYOR

HİLMİ YAVUZ

C.H.P. Genel Başkanı İsmet İnönü, Taksim Meydanından halkın büyük sevgi gösterileri arasında bir «Hürriyet ve Demokrasi anıtı» gibi ayrıldıktan sonra, asıl büyük koşu başladı. İnönü ve Günaltayı taşıyan vişne çürüğü Buick arabanın ardından, binlerce, onbinlerce vatandaş, büyük uğultularla ve

(Devamı Sa: 5, Sü: 4 de)

C. H. P. mitinginden notlar

İstanbul dün, büyük bir heyecan fırtınası içinde çalkandı durdu. Hâdisenin yeri Taksim meydanı idi ve akşam üstü İstanbulun ana caddelerinden bir sel gibi taşan ağır başlı insanlar C.H.P. mitinginde duydukları sonsuz heyecanı bütün şehre duyur

(Devamı Sa: 3 Sü: 4 de)

BAYAR TAKSİM D. P. MİTİNGİNDE KONUŞURKEN

Bayar, «30 yıl sonra küçük bir Amerika olacağız» dedi

Taksim'de bir taraftan D.P. liler miting tesislerini sökerken ötede C.H.P. ve İnönü'ye tezahürat yapılıyordu

«İşte Paşam İstanbul!..»

D.P. nin dün sabah Taksim meydanında yaptığı miting, yakın siyasi tarihimizin yukarıdaki bu en ilgi çeken sözünü derhal hatıra getirecek bir kalabalık topladı. D.P. mitingine iştirak eden kalabalığın, 70-80 bin civarında olduğu tahmin edildi.

Ancak, «İşte paşam İstanbul» sözünü de bir tarihte ifade edilmek istenen manadaki yanılma, ancak o sözün sarf edildiği 1950 seçimlerinin neticesi ile belli olmuştu. Fakat dün hatıra gelen «İşte Paşam İstanbul» sözündeki mâna D.P. mitinginin bitişinden 20 dakika sonra 12.20 de belli oldu. Zira, D.P. mitingi henüz bitmiş ve Reisicumhur Celâl Bayar Taksim meydanından ancak ayrılmış veya ayrılmak üzere idi ki, C.H.P. li gençlerden ve teşkilât miting organizasyon komitesinden bir grup, kürsü hazırlığı için ellerinde bayraklar ve altı oklu flâmalar olduğu halde ilerlediler. Tam bu ana kadar devam eden «Ya ya ya şa şa şa, D.P. D.P. çok yaşa» bağırışlarının yerini bir anda C.H.P. lehinde bütün meydanı uğultular halinde kaplayan tezahürat aldı. C.H.P. ve İnönü hakkında yapılan tezahürat bir türlü dinmiyordu. Bu anda, D.P. liler, kürsülerini ve her türlü miting tesislerini harıl harıl söküp almakla uğraşıyorlardı. Halk bilhassa bi taraf vatandaşlar, hayret içinde kalmışlardı. Ortalık bir anda karışmıştı. Halk, nasıl da bir anda

(Devamı Sa: 5, Sü: 7 de)

Menderes İzmir'de de Konuştu

D.P. GENEL BAŞKANI BUGÜN ŞEHRİMİZE GELİYOR

(Hususi muhabirimizden)

İzmir 20 — Başvekil Menderesin bugünkü nutku şu üç nokta üzerinde toplanmakta idi. 1. Mahallî mevzular, 2. Umumi politika meseleleri, 3. İktisadî faaliyet ve D.P. tekrar iktidarda kaldığı taktirde yapılacak işler.

Mahallî mevzular üzerinde bilhassa muhalefetin müstahsil ile ilgili menfi propagandalarına cevap vereceğini söyliyen Başvekil önce iktidarda kaldıkları taktirde tütün piyasasının artık kendi haline bırakılacağı yolundaki iddiaları cevaplandırdı ve himaye tedbirlerinin kaldırılması şöyle dursun, aksine olarak arttırılacağını da söyledi. Menderes işçi mevzulariyle ilgili vaadlerde de bulunarak şöyle devam etti:

«— Bizi tekrar iktidara seçtiğiniz taktirde işçilerin vergi nisbetinde de değişiklikler yapacağız. Ayrıca ücretli izin meselesini de en kısa zamanda ele alacağız.»

Bundan sonra tüccar ve esnafı ilgilendiren meseleler üzerinde de duran Menderes;

(Devamı Sa: 5, Sü: 7 de)

«Menderes'i sevenler DP ye rey vermesin»

Hususi muhabirimizden

Bursa, 20 — Bugün erken saatlerden itibaren Bursa, Reisicumhur Celâl Bayarın gelişi ile çalkalanmakta ve kazalarla köylerden getirtilen 500 kamyon ve otobüs dolusu vatandaş, şehrin caddelerini doldurmakta iken, Hür. P., kenar mahallelerden birinde, küçük bir meydanda, bir açıkhava toplantısı yaptı. Saat

(Devamı Sa: 3 Sü: 6 da)

BAŞYAZI

1946-1950 yollarından Hiç ayrılmadık

Ahmed Emin YALMAN

Sayın Adnan Menderes son günlerde hep şu sözleri tekrar ediyor: «Kendilerine tarafsız diyen gazeteler, Demokrat Partinin düşmesini istiyorlar, hususî maksatlarla yazılar yazıyorlar...»

Başvekil, bu görüşünde çok yanılıyor. İktidar mevkiinde partilerden filân mı bulunuyor, yoksa falan mı, müstakil bir gazete sıfatıyle bu bizi hiç ilgilendirmez. Bizim bütün emelimiz; memlekette hakkın, hürriyetin, mürakabeli bir modern idarenin, hesaplı, programlı bir siyasetin hüküm sürdüğünü görmektir. Bunun içindir ki 1946 ve 1950 de, müstakil bir gazetenin vazifesinin, has retini duyduğumuz kıymetlerin müdafaacısı ve temsilcisi sıfatiyle Demokrat Parti ile beraber yürümek olduğuna inandık ve var kuvvetimizle bu partiyi destekledik. O sıralarda Demokrat Parti bunu hoş gördü, tabiî saydı, «siz müstakil gazetelersiniz, ne diye benim arkama takıldınız?» diye bize çıkışmak herhalde hiç hatırından geçmedi.

Demokrat Partiyi idare edenler; yıkmağa vasıta oldukları eski tek parti ile gitgide rol değiştirmişlerse, bunun kabahati gazetelere mi ait? Biz, eski yollarımızda metanetle, cesaretle, imanla, yürümeğe devam ediyoruz. Bu uğurda her riski, her zorluğu, her türlü ukubetleri göze alıyoruz. Doğru yolu terkedenler ve keyfî bir vasilik idaresinin köleliğini Türk milletine reva görenler kendileridir. İlmi ve ihtisası hiçe sayanlar, iktidar mevkiine mahsus malûm hastalıklara mukavemet edemiyenler, etraflarını hulûskârlarla çevirenler iç ve dış itibarını mirasyedice tüketenler yine onlardır.

Bir seçim, bütün bir memleketin tapusunu bir siyasî partiye veya onun içinde sivrilen ve bütün kudretlere tek başına elkoyan bir tek adama bahşetmek mânasına gelmez. İktidar mukaddes bir emanettir, sıkı şartları vardır. Eğer Demokrat Parti liderleri, bu şartlara saygı gösterselerdi, hayrın ve faziletin mübarek yolunu tutsalardı, kendi buyurma zevklerini, kaprislerini, öfkelerini, gururlarını değil, memleketin menfaatini düşünselerdi, bugünkü çetin ve muğlâk idarelerin mutlaka ilme, ihtisasa, müvazeneli bir salâhiyet tevziine dayanması lâzım geleceğini, tek adamın keyfî tak-

(Devamı Sa: 5, Sü: 7 de)

İNÖNÜ İZMİR'DE

C.H.P. Genel Başkanı İzmirde de büyük tezahüratla karşılandı

ALİ GEVGİLİLİ BİLDİRİYOR

İzmir 20 — Adnan Menderesin 1950 de İzmire geliş ve gidişlerini bu şehirliler hâlâ hatırlarlar. Binlerce otomobil seferber olurdu. On binlerce insan yollara dökülürdü. Saatler boyu tezahürat yapılırdı. Politika uzmanları olan İzmirliler her hareketin önderliğini böyle yaparlardı. Bütün şehrin gönlü Menderese akardı.

Eğer Menderes bu gece İnönünü aynı İzmirlilerin nasıl karşıladığını görseydi şüphesiz ki boğulur gibi olurdu. Hele iki gün önce İzmire gelişinde kendisini karşılıyanlar ile bu gece İnönünü karşılıyanlar arasında bir mukayese yapsaydı çok daha fazla şaşırırdı. İnönü bu gece İzmiri yerinden oynatmıştı.

İstanbuldan ayrılırken şehri nasıl ayağa kaldırdığını gördüğüm İnönü gece de İzmiri aynı şekilde ayağa kaldırdı. Bu şehir çok önemli günlerde yaptığı bu nümayiş ve sevgi gösterisi C.H.P. genel başkanına akla hayale sığmayacak bir derecede yaptı.

HAVA ALANINA GİDEN YOLLAR

İnönünün uçağı akşam saat 21.50 de gelecekti. Bunu öğrenen her şoför vasıtasını kaptığı gibi Cumaovası hava alanının yolunu tutmuştur. Her vesait normal haddinden çok, ama çok fazla dolmuştu. Hava alanı bir insan selinin

(Devamı Sa: 5, Sü: 1 de)

HÜSEYİN CAHİD YALÇIN'IN TABUTU ELLER ÜZERİNDE

H. Cahit Yalçın toprağa verildi

Büyük fikir adamının cenaze töreninde İsmet İnönü ve binlerce İstanbullu bulundu

Ölümünü teessürle bildirdiğimiz büyük fikir adamı ve büyük gazeteci Hüseyin Cahit Yalçının cenazesi dün öğle namazını müteakip hazin bir törenle Feriköy kabristanındaki aile mezarlığına defnedilmiştir.

Daha sabahın erken saatlerinde merhumun Hürriyeti Ebediye tepesindeki evi husu içinde ziyaret ediliyordu.

Türk bayrağına sarılmış olan tabutu çalışma odasında büyük bir

(Devamı Sa: 5, Sü: 1 de)

SEÇİMLERE GİRERKEN

Prof. Dr. FUAD KÖPRÜLÜ

Umumiyetle siyasi hayatta ve bilhassa seçim mücadeleleri esnasında, iktidarın sakin, sabırlı, temkinli, muhalefetin ise asabi ve hırçın olması iktiza eder. Halbuki bizde, seçim mücadeleleri kızıştıkça, muhalefetten ziyade iktidarda büyük bir asabiyet, hiddet, telâş göze çarpmaktadır. Seçim propagandasına «birbirimizi kötü sözlerle kırıp incitmiyelim» diye başlayan iktidar sözcüleri, birkaç gün geçmeden, muhalefete karşı en ağır hücumlara geçmekten çekinmediler.

İktidar ile muhalefetin bugünkü seçim mücadelesini takip edenler, en büyüklerinden en küçüklerine kadar bütün iktidar sözcülerinde bu çok garip, asabi ruh hâletini açıkça görmektedirler. Muhalefetin uzun zamandan beri tekrarlayıp durduğu «rejim buhranı ve iktisadi buhran» formülü, öyle görünüyor ki iktidarı son derece sinirlendirmekte, fakat buna rağmen takip ettiği mücadele usulünde hiç bir değişikliğe sebep olmamaktadır.

Seçim mücadelesinde iktidarın nasıl bir yol takip ettiği meydandadır: Muhalefetin bütün tenkidlerini, en ufak bir delil göstermeğe dahi lüzum görmeden, toptan reddetmek ve ağır hakaretler savurmak; ondan sonra da, hergün her tarafta irili ufaklı temeller atmak; mütemadi istatistikler okuyarak Halk Partisi zamanındaki 27 senelik işlerle yedi yıldan beri yapılan işleri mukayese etmek; ve nihayet, yedi senedenberi Türkiye'de görülen iktisadi kalkınmanın «dünyanın hiç bir yerinde ve tarihin hiç bir devrinde misline tesadüf edilmeyen bir mucize olduğunu» ilân ederek, bu mucizeyi yaratan iktidarın mutlaka yerinde kalması lüzumunu tekrarlamak...

İktidar sözcülerine göre ortada ne rejim buhranı vardır, ne de iktisadi buhran! Hayat pahalılığı, birçok maddelerin yokluğu, muhalefetin yalanlarından ve propaganda mevzularından ibarettir. Böyle bir zihniyete sahip olan iktidar mensuplarının, rejim buhranı, iktisadi buhran, hayat pahalılığı, madde yokluğu gibi mevzularda yapılan müsbet tenkitleri hiçe saymaları ve mantıki bir münakaşaya girmekten şiddetle kaçınmaları, pek tabii görülmelidir. Çünkü, kuvvetli delillere dayanan ciddi tenkidlere inandırıcı cevaplar vermek imkânsız olunca, o tenkidlerden hiç bahsetmiyerek sadece şu malûm «kalkınma edebiyatı»

(Devamı Sa: 3 Sü: 1 de)

GÜNÜN YAZISI

İktidarın hatâları

Yazan
ÂDİL AŞÇIOĞLU

Demokrat parti tarafından yapılan hatalar arasında «Maziyi kötüleme» politikası başta gelmektedir. Basın hürriyeti, rejim meselesi ve genel olarak bütün hürriyetler söz konusu olduğu zaman Demokrat Partinin ileri sürdüğü ilk müdafaa şundan ibarettir. C.H.P. de aynı şeyleri eskiden yapmıştı. Şimdi beni tenkide hakkı yoktur. Bu müdafaa yanlıştır. Evvelâ şurasını herkesin iyice bilmesi lâzımdır ki, bu millet 1950 yılında yaptığı «beyaz ihtilâl» le iktidarı değiştirdi ise, bunu şunun veya bunun kara gözü veya güzel hatırı için yapmadı. Milletin bu değişikliği yapmasındaki maksat 1950 yılına kadar yapılan haksızlıkları, suiistimalleri, baskı ve tehditleri velhasıl kötü gidişi ortadan kaldırmaktı. Binaenaleyh 1950 den sonra iktidara geçenlerin ilk vazifesi bu şikâyet konularını ortadan kaldırmaktı. Yoksa «onlar da böyle yapmıştı» demekle işin içinden çıkmak mümkün değildir. Eğer daha fazla hürriyete kavuşmayacak, basın daha hür olmayacak, tarafsız bir idare kurulmayacak, hayat ucuzlamayacak, şahıs idaresi, iltimaslar ve ehliyetsizlik ortadan kalkmayacak idiyse, bu millet bir partiyi iktidardan neden düşürdü? Katlanılan fedakârlıklar ve sıkıntıların sonunda feraha kavuşamayacak idiysek bunca mücadeleyi neden yaptık?

Demek oluyor ki, halk iktidar değişikliğini sırf eskiyi temizlemek ve her bakımdan yeni bir hayata kavuşmak için yapmıştır. İşte Demokrat Parti asıl bu yönde neler yaptığını belirtmelidir. Yoksa basın onların devrinde de hür değildi, onlar da gazetecileri hor görmüşlerdi, onlar da ispat hakkını tanımamışlardı demekle Demokrat Parti, icraatını halka beğendiremez.

Demokrat Parti tarafından yıllar boyunca tutulan diğer hatalı yol hakikatlerin halktan gizlenmesi olmuştur. Bu gizleme dış politikadan ekonomik hayatımıza kadar her alanda kendini göstermiştir. Bu yolda da eski iktidardan farklı hareket edilmemiştir. Çünkü bilindiği gibi bizzat Demokrat Partililer muhalefette bulundukları sırada en çok millet işlerinin milletten ve milletvekillerinden gizlenmesinden şikâyet etmişlerdi. Demokrat Parti ekonomik alanda bir çok teşebbüslere girişmişti. Bunların muhalefet ve basın tarafından hücuma uğraması karşısında tutulacak en doğru yol, yapılan işlerin ve teşebbüslerin faydalı ve hayırlı olduğunu halka ve basına duyurmak ve onları inandırmak, ikna etmekti. Esasen herhangi bir politikanın ve bilhassa mali ve ekonomik politikanın başarı şartlarından birincisi bunların halk tarafından benimsenmesidir. Halbuki Demokrat Parti giriştiği teşebbüslerin ve hareketlerin müdafaasını yapmaktan çekindi, bunları âdeta gizledi. Bu teşebbüslerin neticesi olarak paranın kıymetinde düşme olacağını, para hacminin artacağını, yatırımların bazı istihlâk maddeleri tedarikinde zorluk ve hattâ yokluk yaratacağını açık bir şekilde ilân etmek ve halkı buna inandırmak gayretini göstermedi. Halbuki kalkınmak isteyen her memleket için bu ekonomik krizlerle karşılaşmak mukadderdi. Ama bunların nevi ve derecesi alınacak tedbirlere göre değişebilirdi. Fakat buna her şeyden evvel halkı inandırmak lâzımdı. Meselâ, aklı başında hiç bir Türk, memleketin kalkınması, fabrika ve sair sınai teçhizata kavuşması için kahveden fedakârlık etmem diyemezdi, demezdi. Fakat Demokrat Parti takip ettiği ekonomik politikanın tabiî sonuçlarını halktan gizlemeğe çalıştı. Tabiatiyle halk da hem fabrikaya sahip olmak hem de kahve içmek mümkünse kahveden fedakârlık yapmakta bir mânâ görmedi ve kahve yokluğunu hükûmetin beceriksizliğine etfetti.

Dış politikada tutulan yol da bundan farklı değildi. Sadece Kıbrıs konusundaki politikamız bile Demokrat Partinin hatası yüzünden bir çıkmaza girmişti. Evvelâ Türkiye için bir Kıbrıs dâvasının mevcut olmadığı ileri sürüldü. Sonra iktidar Kıbrısı bir dış politika konusu haline getirdi. O zaman da halkı bu yönde hazırlamak icap etti. Fakat halk efkârı bu konuda iyice aydınlatılmamıştı. Bu yolda kaybedilen zamanı telâfi etmek için sonradan şiddetli hamleler yapıldı. Halk efkârı tam buna alışmış ve hazırlanmışken Kıbrısın taksimi projesi ortaya atıldı.

Hâkim teminatı meselesinde de aynı hata Demokrat Partiyi zayıflattı. Hâkimlerin hepsi melek değildi. bunlar içinde mesleki ahlâk ve seciye bakımından tekaüde sevkedilmeleri gerekenler bulunabilirdi. Fakat hükûmet tekaüde sevkedilenleri siyasi maksatların kurbanı imiş gibi gösterdi. Halbuki tekaüt edilmeleri gerekenler hakkında bunların hangi sebeplerden dolayı bu muameleye tâbi tutulduklarını açıkça bildirip, delillerini ortaya koyabilirdi. Böyle hareket edilmeyince muhalefet hâkimlerin müdafii kesildi. İktidar da bu oyuna gelerek suçsuz bazı hâkimleri keyfi muamelelere tâbi tuttu. Halbuki iktidar adalet cihazının iyi işlemediğini halka iyice duyurup, bunun sebeplerini izah etmek ve tedbirlerini alacağını bildirmek cesaretini göstermiş olsaydı hâkimler teminatı konusunda muhalefete yenilmemiş olurdu.

Grev, kollektif mukavele ve asgari ücret gibi bir çok işçi meselelerinin halli için de paraya lüzum yoktu. Hükûmet bunları hangi sebeplerle gerçekleştiremediğini açıklasaydı, bunlara kolayca çare bulunabilirdi. Halbuki, öyle yapılmadı. Bir yandan işçinin grev ve kollektif mukavele yapmağa hakkı olduğu söylendi öbür yandan işçinin bu hakları verilmedi. Demokrat Parti muhalefette iken işçinin greve lâyık olduğunu kabul ediyordu. İktidara geçtikten sonra grevin işçiye ve memlekete zararlı olacağı işçinin grev yapamıyacağı fikrine kapıldı. Fakat bunları da açıkça bildirmek cesaretini gösteremedi.

Bütün bu işler gibi, basın hürriyetini kısan tedbirlerin yanlışlığı anlaşılınca bunların kaldırılması yoluna gidilebilirdi. Bu da para ile halledilecek bir iş değildi. Eğer böyle yapılsaydı Menderes'in «iktisadi kriz sebeplerinin neler olduğunu kimse söylemiyor» demesine yer kalmazdı. Bütün bunlardan çıkan sonuç şudur ki, Demokrat Parti takip ettiği politikanın müdafaasını yapamamış veya bundan çekinmiştir. Meselâ memleketin endüstrileşmesine itiraz edecek aklı başında bir insan olabilir mi? Endüstrileşme için yatırımlardan başka yol var mıdır? Yoktur. Fakat Demokrat Parti yatırım aleyhtarları ile beraber olup, bunları durdurmayı hükûmet programında kabul etti. Vâkıa yatırımların en doğru ölçüde ve en doğru alanlarda kullanıldığı iddia edilemezdi. Fakat işin esasını kabul ettikten sonra bu kısımlarını düzeltmek mümkündü. Yatırımların, ağır endüstri ve enerji kaynakları politikasının 3-4 yılda meyvalarını veremiyeceği halka bildirilmiş olsaydı, her yıl bir sonraki yılı bekleyiniz demek zorunda kalınmazdı. Memleket çapında bir ulaştırma sisteminin bir kaç yılda faydalarını belli etmesi mümkün değildi. Hele bütün bu işler yapılırken istihlâk maddeleri bolluğunu beklemek hayali idi. Fakat bu hakikatleri gizlemek değil, halka duyurmak şarttı. Bir politika ancak bu suretle desteklenir ve başarılı olabilirdi. Tabiatiyle, iktidarın bütün hataları şekil ve tatbik yanlışlıklarından ibaret değildi. Prensiplerde, yâni hareket noktalarında ağır hatalar işlenmişti.

İşe nereden ve nasıl başlamak lâzım geldiği kararlaştırılmamıştı. Daha doğrusu nereden ve nasıl başlamanın daha doğru olduğu münakaşa edilip tesbit edilmemişti. Bunun gibi, kalkınmanın tasarrufla mümkün olacağı, dış yardımların düşük faizli ve uzun vadeli kredilerle ve memleketin bütün el emeği ile enerji ve servet kaynaklarını seferber etmekle mümkün olacağı düşünülememişti. Başta hükûmet tasarruf zihniyetine aykırı hareket etti. Liberasyonla istihlâk maddeleri ithalini arttırdı. Döviz geliri ve ihtiyatları yanlış yollarda kullanıldı.

Fakat bütün bunlara rağmen Demokrat Parti icraatının bir felsefesini yapıp müdafaasına geçseydi ve politikasının halk tarafından benimsenmesi için aksaklıkları gizlemekten vazgeçseydi, öyle zannederiz ki, kendine göre doğru bildiği politikasının bu derece hırpalanmasına meydan vermemiş olurdu.

ŞEHİR HABERLERİ

Sıtma Savaş işçisi hakkını alamıyor

Dün matbaamıza gelen işçiler dâvalarının halledilmemesinden duydukları üzüntüyü belirttiler.

Sıtma savaş ve hastane işçilerinin dertleri bir türlü hal yoluna girmemiştir. Sendika idare heyeti üyeleri dün de matbaamıza gelerek, uzun uzun dert yanmış ve dâvalarının bir türlü halledilememesinden dolayı duydukları üzüntüyü belirtmişlerdir. Bu işçilere normal rayiç üzerinden hakları bir türlü tediye edilmemekte ve niçin verilmediği hakkında da her hangi bir açıklamada bulunulmamaktadır. 7 lira alması gereken bir ameleye 6; 7.5 lira alması gereken bir erbab ameleye 6.5; 11 lira alması gereken bir ekip başına ise 8.5 lira verilmektedir.

Sendika idare heyeti üyeleri bir basın toplantısı yaparak durumu matbuata aksettirmek istemişlerse de bu toplantıya da bölge başkanlığı tarafından mâni olunmuştur. İşçiler şimdi dertlerine çare bulabilecek bir makam aramakla meşguller.

Kayınpederini bıçakladı

Feriköyde oturan Salim İçen, karısının kendisinden izinsiz olarak düğüne gitmesine kızdığı için münakaşa etmeğe başlamış, fakat biraz sonra, karısının babası olan Rifat Eratlı da münakaşaya karışmıştır. İki erkek arasındaki münakaşa, neticede kavga halini almış ve Salim İçen, yanında taşıdığı bıçağını çekerek kayın pederini göğsünden ağır şekilde yaralamıştır. Yaralı Nişantaşı İşçi Sigortaları Hastanesine kaldırılmış ve suçlu 15 santim uzunluğundaki bıçağı ile yakalanarak hakkında gerekli tahkikata başlanmıştır.

Bir kız çocuğu haşlanarak öldü

Dikilitaşta oturan bir ailenin iki yaşındaki kızı, üzerine çaydanlık dökülmesi neticesinde haşlanarak ölmüştür.

Bu feci hâdisede ihmali görülenler hakkında gerekli tahkikata başlanmıştır.

Ayrıca Hasköy sakinlerinden Tarhan Denizci adlı kadının da gaz ocağının parlaması neticesinde etekleri tutuşmuştur. Muhtelif yerlerinden yanan Tarhan, İlk Yardım Hastanesine kaldırılmıştır.

Trafik polisine rüşvet teklif eden şoför

52379 plâka sayılı taksinin şoförü Şerif Kurt İstiklâl caddesinde usulsüz müşteri aldığından kendisinden ehliyet isteyen trafik polisi Oğuz Kadıoğluna beş lira rüşvet teklif edip verdiği sırada suçüstü yakalanmıştır. Hâdise hakkında gerekli tahkikata başlanmıştır.

Tatbikî Güzel Sanatlar Okulu bu hafta açılıyor

Şehrimizde tesis edilen tatbikî güzel sanatlar okulu, 25 ekim 1957 cuma günü açılacaktır. Bu münasebetle aynı gün saat 15 te bir tören yapılacaktır. Törende Millî Eğitim Bakanı Tevfik İlerinin de hazır bulunacağı belirtilmektedir.

Hakkına göz dikilen yükçü

İstanbul Yükçüler Derneğindeki partizan ve keyfî idare devam etmektedir. Nitekim son olarak ta, Ayakapı bölüğünde çalışan yükçüler den Şükrü Karakuş, ağır bir yükü taşırken âni olarak beli incinmiş ve kendisine iki gün istirahat verildiği halde bu günlere ait ücreti tediye edilmemiştir. Dokuz nüfus geçindiren Şükrü Karakuşun, halen D.P. nin faal elemanlarından olan kâhya Sultan Yazıcıya karşı bütün yalvarmaları da bir netice vermemiş ve işçi, hakkı olan parayı alamamıştır.

Sanayi Odasındaki Meslek Komiteleri sayısı 43 e çıktı

Haber aldığımıza göre Sanayi Odası, meslek komiteleri sayısının arttırılmasına karar vermiştir. Yapılan müracaatların kabulü neticesinde 28 meslek komitesinin sayısı 43 e çıkarılmıştır.

Diğer taraftan gerekli formalitelerin ikmalini müteakip, 20 kasım 1957 çarşamba günü meslek komiteleri seçimi yapılacaktır.

GENÇLİĞİN «DEMOKRASİ» SAVAŞI

Özcan Ergüder konuşmasını yaparken

«Demokrasi mi deniyor? Târifini isteyiniz. Bunun âdeta riyazî bir târifini isteyiniz. Hürriyet mi deniyor? Târifini isteyiniz. Hâkimiyet milletindir, gibi son derece cazip, son derece tantanalı bir lâf mı ediliyor? Derhal nasıl diye sorunuz. Aksi halde bu, Meclisin duvarında yazılı ve bayramdan bayrama, mitingden mitinge meydana çıkan bir ibare olmaktan kurtulamaz»

Özcan Ergüder

Gazetemiz Yazı İşleri Müdürünün, 19 Ekim Cumartesi günü, C.H.P. Gençlik Teşkilâtının Beyazıtta tertiplediği mitingde yaptığı konuşmanın metni

Seçimlere bir hafta kaldığı şu sırada gençlerin yılmayan bir heyecanla, canla, başla çalışarak toplantılar tertip etmeniz, konuşmanız, başkalarına konuşma imkânları vermeniz, memleket meseleleri ile ne kadar yakından ilgilendiğinizi, hâdiseler karşısında ne kadar uyanık olduğunuzu gösterir. Bu, bizden evvelki nesilleri, hâlen hayatta olan babalarımızı, büyük babalarımızı, sevindirmesi gereken bir şey olmalıdır. Fakat bir şeyi unutmamamız lâzım: Biz şimdi kendi yaşımızın, kendi devrimizin heyecanı içersindeyiz. Her şeyin bizimle başlayıp, bizimle bittiğini sandığımız bir yaştayız. Bu inanç tabii, hattâ bir bakıma faydalıdır da. Şu şartla ki tam şu meydanda bizden evvel babalarımızın, daha da evvel büyük babalarımızın aynı heyecan, aynı ideal ve aynı iddialarla toplandığını unutmayalım. Bugün bu meydanda söylenen sözlerin aşağı yukarı aynının son elli seneden beri her devrin gençleri tarafından tekrarlanmış olduğunu hatırlayalım. Ancak bunu hatırladığımız takdirde onların düştüğü hatalardan kurtulur, onların yaptığı yanlışları yapmayız. Onların yanlışı aslında müsbet bir şey olan «heyecan» dan ileri gidemiyerek onu faydasız bir kuvvet haline getirmek olmuştu. Onların yanlışı, «hürriyet», «vatan», «millet», «demokrasi» gibi büyük sözleri samimi bir heyecanla, fakat gelişi güzel kullanmak ve bunları hiç bir vakit açık bir tarzda tarif etmemek olmuştu. Onların yanlışı, serin - kanlılıklarını, serin - kafalılıklarını kaybetmek, politikaya «bilgi» sokmak olmuştu. Bunun neticesi olarak yıllardan beri istedikleri demokrasi, yıllardan beri hasretini çektikleri «hürriyet» hiç bir vakit gerçekleşemedi. Bugün eskiye nisbeten çok daha geniş okuma ve öğrenme, dolayısiyle düşünme imkânlarına sahip olan gençlik, işte burada, bu hususta bugün memleketin idaresini üzerlerine almış olanlara önderlik edebilir. Bunları yapabilen gençlik, politikacıları durmaya, düşünmeye, dikkate sevkedebilir. Dikkat ediniz, «doğruluğa», «iyiliğe» sevkedebilir demiyorum. Tarifi olmayan veya olsa da imkânsız derecede güç olan bu terimler üzerinde durursak aradan bir elli sene daha geçer «Düşünmeğe» diyorum. Mühim olan düşünmektir, bilgidir. Her şey, serin bir kafayla düşünmekle, bilgiyle kabildir.

Rejim dâvâları

Rejim dâvaları üzerinde hassasiyetle durunuz. Fakat soğuk - kanlılığınızı kaybetmeyiniz.

Demokrasi mi deniyor? Tarifini isteyiniz. Bunun âdeta riyazî bir tarifini isteyiniz. Hürriyet mi deniyor? Tarifini isteyiniz. Hâkimiyet milletindir, gibi son derece cazip, son derece tantanalı bir lâf mı ediliyor? Derhal nasıl diye sorunuz. Aksi halde bu Meclisin duvarına yazılı ve bayramdan bayrama, mitingden mitinge meydana çıkan bir ibare olmaktan kurtulamaz.

Kullandığımız terimleri, inandığımız mefhumları tarif etmeliyiz. Bu aslında ne istediğimizi bilmektir. Yoksa herkesin «demokrasi» den bahsetmesi kabildir. Meselâ bugün Amerika ve Rusya gibi birbirine ayrı kutuplar kadar zıt iki memleketin her ikisi de birer demokrasi olduklarını söylüyorlar. Nitekim ismi üzerinde olan Demokrat Parti de iktidara «demokrasi» getireceğini söyliyerek gelmiştir. Demek oluyor ki «demokrasi» de kullanana göre değişiyor O halde yapılacak iş demokrasiden bizim ne kastettiğimizi açıklamak ve bunu bütün teferrüatı ile yapmaktır. Bir yıl evvel İngilterede iktidarın başında bulunan Anthony Eden, «Demokrasi demek, sabahın 7 sinde kapının zili çalındığı vakit, gelenin sütçüden başka birisi olmadığından emin olmaktır.» demişti. Bu basit tarifin altında İngilterede sağlam ve müstakil bir Adliye, hür bir basın, hür bir üniversite, çalışma imkânlarına sahip olan Milletvekilleri, kısacası her türlü teminatların mevcut olduğu hakikatı yatıyor. Diğer yandan bugün Türkiyede «demokrasi» yi, hani o var olduğu iddia edilen «demokrasi» yi nasıl tarif edebilirsiniz? Bugün Türkiye'de «hürriyet» var diyebilir misiniz? Diyemezsiniz! Ama yok da diyemezsiniz. Çünkü işte görüyorsunuz burada binlerce kişinin önünde. «Türkiyede hürriyet yoktur!» diyebiliyoruz. Bu, sayın Başbakanın pek sevdiği bir misaldir. Sık sık, «Hürriyet olmasa, açıkça hürriyet yoktur, diyebilirler mi?» diye sorar. Evet, bir nevi hürriyet vardır. Ama bu tarif edilmemiş bir hürriyettir. Tarif edilmemiş esasları tesbit edilmemiş olduğu için de «tehlikeli» bir hürriyettir. Ve hürriyet tehlikeli olduğu anda hürriyet olmaktan çıkar. Siz istediğinizi yazsanız, istediğinizi söyleseniz de bunları yapmanız bir cesaret işi olduğu anda hürriyetin nimetlerinden faydalanıyor sayılmaz. hürriyet için mücadele ediyor sayılırsınız. Kısacası Türkiyede hürriyet yoktur demek pek yanlış bir söz olmaz. Hürriyet yoktur, çünkü hürriyeti sağlayan muayyen teminatlar mevcut değildir. İş gene dönüp dolaşıp «tarif» meselesine geliyor. «Hürriyet» şarkılarla, şiirlerle, büyük söylevlerle halledilebilecek bir şey değildir. «Hürriyet» tıpkı bir bina yapar gibi ince hesapar, titiz pazarlıklar icap ettiren bir iştir. Bunu nihacanlarına rağmen muvaffak olama bütün samimiyetine, bütün heyeyet bugün kavramışa benziyor. Bu, yan bir devrin kapandığını gösterir. Bu devir fikren kapanmıştır. İktidarın değişmesiyle de fiilen kapanacağını ümit ediyorum.

Bizim neslimiz

Bizim neslimize büyük bir rol düşüyor. Ama her şeyden evvel şunu kabul etmemiz lâzım: Biz harcanmış bir nesiliz. Bunu yeise kapılarak söylemiyorum. Harcanmış olmamız her ne kadar esef edilecek bir şeyse de ancak bütün vehameti ile idrak ettiğimiz takdir de bizden sonraki nesiller için bir köprü vazifesini görebiliriz. Babalarımız harbin harcadığı nesildi, biz demokrasinin harcadığı nesiliz. Onlar harbi kazandı. Biz demokrasiyi kazanacağız. Yâni bizim ömrümüz mücadele ile geçecek Yapacağımız iş en az babalarımızınki kadar faydalı ve elzemdir.

Atatürk devri

Atatürk devrinin heyecanından sonra gençlik ihmal edilmiştir. Bundan yurt yapılmamıştır, kütüphane, spor salonu yapılmamıştır, demek istemiyorum. Gençliğe bir ideal verilmemiştir. Gençliğin müsbet bir şeye inanması için imkânlar verilmemiştir. Bakınız bir hikâye anlatayım:

Bundan bir kaç yıl evvel İngilterede tahsilde idim. Gene Türk öğrencisi olan üç arkadaşım vardı Bunların üçü de fizikçi idiler. Ve üçü de sık sık beynelmilel fizik dergisinde denemeler yayınlayan, kendi sahalarında daha doktoralarını yaparken dünya çapında kıymete, hattâ şöhrete erişmiş insanlardı. Mensup oldukları üniversiteler kendilerini ısrarla İngilterede alakoymak istiyorlardı. Onlar ise ilk üniversite tahsillerini burada yaptıkları, buradaki imkânları ve şartları gayet iyi bildikleri için bütün yurda dönmek arzularına rağmen İngiltereden de kolay kolay vazgeçemiyorlardı. Bunlardan biri Amerikada kendi sahasında çalışan Mısırlı bir öğrenici ile yaptığı çalışmalar üzerinde mektuplaşırdı. Bir gün bu Mısırlı öğrenici yurduna dönmeye karar vermiş, arkadaşıma mektup yazarak Londradan geçeceğini ve kendisi ile görüşmek istedini bildirdi. Bir gün hep beraber buluştuk, Mısırlının hikâyesini dinledik. Mısırlı öğrenici Faruk'un devrinde zengin bir ailenin çocuğu. Liseyi bitirir bitirmez fizik tahsili için Amerikaya gidiyor. O sırada Mısırda ihtilâl oluyor, ailesinin elinden bütün malları alınıyor ve zaten oğulları Amerikada olan ihtiyar karı koca kaçırabildikleri bütün para ile Amerikaya geliyorlar. O sırada çocuk Üniversiteyi bitiriyor, sonra doktorasını veriyor ve daha sonra da meşhur üniversitelerden biri kendisini alakoyarak bütün bir araştırma kısmının şefi yapıyor. Bir gün yeni Mısır hükûmeti dışarda tahsilini bitirerek yerleşmiş olan bütün Mısırlılara birer mektup yazarak kendilerini yurda davet ediyor. «Mısır'ın her sahada ilk defa İngiliz yardımı olmaksızın iş yapması, ilerlemesi lâzım, gelin bize yardım edin,» diyor. Ve Mısırlı öğrenici annesi ile babasını Amerika'da bırakarak, Amerikadakinden çok daha kötü hayat şartlarını kabul ederek Mısır'a geri dönmeğe karar veriyor. Dahası da var: Amerikalılar, «Aman orada malzeme bulamaz da çalışmalarını yarıda bırakır,» diye endişe ederek gerekli bütün malzemeyi kendisine yurduna götürmek üzere hediye ediyorlar. Çocuk, bu işte tek başına olmadığını, Avrupa ve Amerikanın dört bir yanındaki Mısırlı öğrencilerin yurtlarına akın ettiklerini söyledi. Dördümüzün de kızardığımızı hatırlıyorum. Üç fizikçi arkadaşıma ne oldu? Üçü de yurda döndüler. içlerinden ikisi askerliklerini yaptıktan sonra ilk fırsatta Amerikaya gittiler.

Bunlar için, «Vatanperver değillermiş.» demeyin. Aranızda meselâ Tıbbiyeliler de var. Ve siz hepiniz, tıbbiyeyi bitiren, hattâ ihtisasını yapan doktorların nasıl Amerikaya gitmek için uğraştıklarını, nasıl Amerikaya gittiklerini biliyorsunuz. Kabahat yalnız onların değil. Türkiyenin karşı karşıya bulunduğu en büyük tehlike bir gayesizlik, idealsizlik çökmesi ihtimalidir. Bu tehlike Türkiye için neden mevcuttur? Bunu da aranızdaki içtimaiyatçılar düşünsün.

Demokrasi

Ama şimdi ortada bir gaye var: «Demokrasi» tarifli demokrasi, esasları teminat altına alınmış demokrasi. En iyi işler haliyle Batı anlamında demokrasi. Bu, üniversiteli gençten, Anadolunun en ücra köşesindeki rençbere kadar herkesin müşterek gayreti ile olabilecek bir şey. Önümüzde bir de esaslı fırsat mevcut. Seçimleri Oy vermekle Türkiyenin mukadderatını tayin etmek gibi mes'uliyetli bir iş yapıyorsunuz. Bu, insanı heyecanlandıracak kadar büyük bir iştir. Türkiyede en mühim malzeme var: İNSAN! Bin bir tehlikeyi muvaffakıyetle atlatmış, binbir güçlüğü yenmiş, tarihi boyunca, bilhassa kriz anlarında en güçlü, en asil taraflarını şahane birer kuvvet olarak ortaya koymuş insan! Öğrenmek isteyen, bilmek isteyen, uyanık, zeki insan. En iyi şeylere lâyık insan! Bu insanlar sizi bekliyor. Onlara demokrasiyi tarif edin, demokrasiyi öğretin....

GÜNÜ GÜNÜNE

«Afrika Yıldızı»

Alman filimciliği, ne sanat bakımından ne de ticari bakımdan hâlâ derlenip toparlanamadı. Fakat Federal Alman filmciliği, savaş ve mübalagalı kahramanlık filmlerine yeniden başladı. İkinci Dünya Savaşı sonrası Alman filmciliğinin ilk savaş filmi «Afrika Yıldızı» adını taşıyor.

«Afrika Yıldızı», Federal Almanya film kontrol merkezi tarafından ve «mübalagalı kahramanlık üsulubu» dolayısıyla iki defa geri çevrildi. Üçüncü defa sunulan düzeltilmiş nüsha, nihayet uygun görülmüş olacak ki, film bir müddettenberi Almanya'da ve Avrupa'nın bazı memleketlerinde gösteriliyor. Filmin konusu, İkinci Dünya Savaşına Afrika cephesinde katılan genç Alman tayyarecilerinin mübalagalı kahramanlık hikâyesi.

Büyük bir şevkle savaşa koşan avcı uçağı pilotu Alman gençinin bütün zevki, uçmak ve düşman uçakları düşürmektir. Genç Alman, durmadan uçar ve uçak düşürür.

Bu Alman kahramanlığının karşılığı olarak Führer'in genel karargâhından gönderilen nişanlarla göğsü baştan başa kaplanmıştır.

«Afrika Yıldızı»nın ve onu takip edecek aynı tip filmlerin, Alman filmciliğine bir şeyler getirmiş olmak gibi bir sanat endişesi yok. İkinci Dünya Savaşı cehennemini bütün dehşetiyle yaşamış olan Alman milletine harbin korkunçluğunu unutturmak ve yeniden aynı yola itmek, bu ve benzeri kordelaların baş hedefi. Bunun böyle olduğunu bilen aklı başında Almanlar ve bilhassa babalar, «Afrika Yıldızı» dolayısıyla gazetelere gönderdikleri mektuplarda tutulan yolu tenkit ettiler. Ne var ki, muntazam bir günlük hayat ve tok bir mide, Alman'a geçmişi çabuk unutturur. Birinci Dünya Savaşından perişan çıkan Almanya, dünya savaş aleyhtarı edebiyatın en abide eserlerini veren memlekttir. Fakat bu muazzam mânevi mahsul, İkinci Dünya Savaşını, şeklen de olsa, Almanyanın körüklemesini önliyememiştir.

İkinci Dünya Savaşından sonra muazzam Amerikan sermaye yardımıyla hızlı bir iktisadi kalkınmaya ulaşan Federal Almanya, güzel sanatlarda henüz hiç bir büyük başarı kazanmadı. Milletlerarası sanat pazarlarında Alman dilini temsil edenler, hep eski nesil. Federal Almanya gençliği mânen kendine gelmiş değil, henüz. «Afrika Yıldızı», Alman gençliği ve dünya barışı için, bu bakımdan bir tehlike.

«Afrika Yıldızı» filmi hakkında bir İsviçre dergisinde çıkan yazıda: «Film, seyredenler üzerinde bir tedirginlik bırakıyor. Hele, bu ilk filmi daha nice başka savaş filmlerinin takip edeceği düşünülünce..» deniliyor.

Barış uğrunda atom enerjisi konferansının Viyana'da toplandığı bir sırada Bonn'un atom silâhları imali yollarını araması, İsviçreli yazarın endişesini akla getiriyor.

BURHAN ARPAD

Talebeleri ile evlenen üç öğretmen emekliye sevkedildi

İzmir 20 — Kendilerinden 25 er yaş küçük talebeleriyle evlenen ikisi kadın ve biri erkek üç öğretmen Maarif Vekâletince mecburi emekliye sevkedilmişlerdir. Öğretmenlerin bu izdivaçları meslek şeref ve haysiyetiyle kabili telif görülmemiştir.

RÜZGAR ÇELEBİ — GUY BARA

FİKİR VE SANAT

Yeni bir dergi: Dost

Tahir ALANGU

Seçilmiş Hikâyeler yayınevi sahibi Salim Şengil'in uzun zamandanberi hazırlığını yaptığı «Dost» adındaki sanat ve edebiyat dergisi, şimdiye kadar hiç bir sanat dergisine nasip olmamış bir reklâm kampanyasının, İstanbul duvarlarını kaplıyan büyük ilânların arkasından bu ay başında ortaya çıktı. Bu derginin yayınlanmasını gerektiren sebepler arasında, sanat hayatımızda durmadan gelişen hareketleri, yeni cereyanları, yeni beliren değerleri ortaya koyma hedefi başta geliyordu. Mevcut sanat dergilerinin yerleşmiş kadroları, belli bir çizgiden öteye geçemiyen sanat anlayış ve tutuşları gözönünde bulundurulursa yukarıda belirtilen hedeflere göre çıkarılacak bir dergiye ihtiyaç duyulduğu kolaylıkla kabul edilebilir. Diğer taraftan, sanat alanında yeni cereyanlar ve gelişmelerin öncülerinin kendi istek ve ihtiyaçlarına uygun organları bugünün güç şartları altında kurup yaşatma imkânları bulamadıkları da görülmektedir. Öncü dergiler birbiri peşinden kapanmak zorunda kalıyor. bu dergilerde beliren değerler de eski sanat dergilerinde kendilerine uygun bir yer bulamıyorlar. Yerleşmiş, ünlerini yaymış sanat kuşakları kendi dergileri ve yayınevleri ile birlikte bunlara kapalı bir koza örerlerken Salim Şengil kendi kuşağını ve çağını aşarak yeniye yönelmek istiyor, gelişmelerin ardında değil, ortasında olan bir dergi çıkarmak istiyordu. İşte bugün elimizde bulunan «Dost» dergisi bu güzel düşüncelerle hazırlanmıştı. Diğer taraftan ilk yayınlandığı günlerdeki amaçlardan oldukça uzaklaşmış, hikâyeden çok genel sanat kollarına yer vermeğe başlamış olan «Seçilmiş hikâyeler dergisi» de adının ifade ettiği kişiliğe yeniden kavuşacak. 11 yıl önceki ilk şeklinde olduğu gibi yalnız hikâye konusunda çalışacaktır. Bu suretle Salim Şengil yeni sanat yılının karşısına iki dergi ve bunlara bağlı iki kitap sergisi ile çıkıyordu. «Dost» dergisi daha çıkma-ğa başlamadan önce, daha yaz başından beri kitap sergisini yayınlamağa başlamıştı. Üzerinde çok konuşulan ve bir hayli tahminler yürütülen bu dergi merakla bekleniyordu. Bu yeni derginin aslında son zamanlarda Salim Şengil ile sıkı bir işbirliği yapan Atilla İlhan tarafından idare edileceği dolaşan rivayetlerin başında geliyordu. Elime geçen ilk sayıyı her şeyden önce bu yönden gözden geçirdim. Gerçi dergide Atilla İlhan'ın bir şiiri var ama, hepsi o kadar. Başından sonuna kadar Salim Şengil'in elinden çıkma bir dergi olduğu her şeyinden kolayca anlaşılıyor. Yazıların, saf düzeni, yazı çeşitleri ile bütünü «Seçilmiş hikâyeler dergisi» nin bir kopyası hüviyetini taşıyordu. Değil muhtevasında, biçiminde bile onun etkilerinden yakasını sıyıramamış. Oysa ki bu yeni dergi içimizde yenin özlemini körüklemiş kendini böyle bekletmişti. Bu ay başında aynı yayınevinin iki dergisi de kitapçı vitrinlerinde buluştular: eski «Seçilmiş hikâyeler dergisi» ve onun yeni doğmuş hık demiş burnundan düşmüş yavrusu «Dost». Her ikisini de yanyana koyduk; yeni derginin başkalığı hemen kâğıdının üstünlüğünden belli oluyor ama kapağı açıp içindekilere bakınca anasının, cılız yavrusu yanındaki dolgun güzelliği ilk bakışta belli oluyor. «Seçilmiş hikâyeler dergisi» eskiden olduğu gibi yeni sayısı ile de bir sanat dergisi olarak yayınlandı. Bu suretle yeni derginin eskisinden arta kalan yazılarla çıkarıldığı anlaşılıyor. Üstelik yeni dergi kendine amaç edindiği yeni değerlere ve cereyanlara da yer vermiş görünmüyor ve ayın sanat olayları ve yayınları üzerinde de durmuyor. Önümüzdeki sayılarda her iki derginin ilân edilen amaçlarına uygun bir nitelikte yayınlanmasını bekliyelim. «Dost» dergisini «Seçilmiş hikâyeler dergisi» nin hiç olmazsa şimdiki kılığında ve muhteviyatında çıkarıp ve zamanla geliştirirken, diğer taraftan eski dergiyi tam bir hikâye dergisi olarak çıkarma yoluna gidilmelidir. Yoksa bir sanat dergisine ancak yeten bir kaşe iki dergi idare etmek çok zor olacağa benziyor.

YABANCILAR

YAZAN: KEMAL BEKİR

Edebî Roman — Tefrika No. 21

«Kapıcekler mi seni?»

Münevver «Allahaısmarladık» deyip merdivenlerden hızla indi.

«Uğurlar olsun, selâm söyle anana, bubana...»

Fatma merdiven başındaydı:

«Gine gel..» dedi.

Münevver aşağı inince duvar dibinde oturan Şakiri gördü:

«Len...» dedi.

Oğlan başını kaldırdı; hâlâ gözleri yaşlı, yüzü domuşuktu.

«Çok mu acıdı?»

Bu söz onuruna dokunmuş olmalı:

«Git kız.» diye hırçınlıkla ayağını yere vurdu.

Pek küçük çocuk değildi, ama hareketleri iyide çocukça, şımarıkcaydı. Hele Münevverlere karşı evecek böyle terslenirler, onları hor görürler, hiçe sayarlardı. Münevver de zaten onun için hemen çıktı. İçi pek rahat etmezdi bu evde otururken. İğneli sözler, hor bakışlar, dokundurmalar.. Ağlıyası gelirdi çoğu zaman.. Hep de «bi daha gelmiyecem.» diye çıkardı. «Yerin dibine batsın böyle hısımı»

Derdi. Bugün çok daha başka şeyler düşündü, bir içi tezlilikle evlerine koştu.

Merdivenlerden çıkınca çarşafı başından attı, mayayı yerine koydu. Anası:

«Ne diyorlar?» diye kinayelice sordu.

«Heç.» diye burun kıvırdı Münevver. «Selâmları var..»

Düşman da olsa selâmı alınırdı. Ayşe:

«Aleykûm selâm.» dedi, gene «Ne diyorlar?» der gibi durdu.

«Dayım bi dövdü, bi dövdü Şakiri.. Amanın, vallâ birini vursa bana ölürüm.. Cigara mı içmiş ne?»

«Olacağı o...» diye omuz silkti Ayşe.» «Bu kadar şımartmaya..»

Bu alışılmış gelişten günlük konuşmadan sonra Münevver, Fatmanın dediklerini hatırladı:

«Saadet nerde?» dedi

«İçerde ellâlem...»

Doğru odaya girdi.

Yerlilerin kızları bu zamanda, analarıyla birlikte, evecek, bahçelerde, yolumda otururlardı. Bunlar da her memur kızı gibi günlerini evde geçirirler, hiç bir yere gitmemiş, konu komşu kızlarıyla bazan oturup söyleşirler, iş görürler, tentene örerler, analarına yardım ederlerdi.

Şimdi de Saadet odada yalnızdı. Ne düşündüğünü, ne ettiğini kimseler bilemezdi. İnsana, yalnızca, bitki gibi büyüyor düşüncesini verirdi. Münevver onu, her zamankinden daha büyük, tam bir genç kız, geçenlerde evlenen, gelinliğiyle de gördüğü komşunun kızı gibi gelişip serpilmiş, bir iyice güzelleşmiş olarak gördü. Yanakları daha kırmızı, yüzü daha güleçti. İçinden, kara, uzun bir şey ama acıtıcı, dokunaklı bir şey sıyrılıp geçti:

«Kız, Saadet.» dedi.

«Hı?»

Kapıya baktı, anasının tıpırtısı bile gelmiyordu, ama sözü açamadı. Bir an durup sevinçli bir hal aldı, yüzü güldü:

«Sen gidiyon gâri ha?»

Saadet boş boş:

«Ne kız?» dedi.

«Evleniyon gâri ha?»

Saadet gene boş boş bakarak:

«Ne kız?» dedi.

Münevver güle güle başını salladı:

«Evleniyon.» dedi.

Bakışıyla da «iyi bil.» demek istedi.

Saadetin yüzünden bir pembelik geçip gitti, utandı:

«Hadi kız..»

Onun yerinde Fatma da olsa, Münevver de olsa böyle diyecekti.

«Vallâ.»

«Sus kız.»

«Bak, gör.»

«Sus kız, bana deme böyle lâf.»

Yalnız bu söz. Münevverle Fatmanın söyliyemiyecekleri bir sözdü. Daha ufacıktı, aklına bile getirmiyordu, hiç değilse önce bir, Münevver, onun büyüğü evden çıkmalıydı. Hiç de fazla akıl, bilgi istemeyen bir düşünceyle, doğrudan doğruya bir hayvan iç güdüsüyle kızlığına böyle söylemeyi yakıştırmıştı. Öte yandan da, yüreğinde ak bir boşluğun, içinde kuş gibi uçtuğu boşluğun açılmasının önüne geçemedi, önüne geçmek de istemedi. Boşluk genişledi, genişledikçe o, başı tatlı tatlı dönerek uçtukça uçtu. Kendini, hafif, sonu gelmez, çocuk zevkleri içinde buldu. Yaşı biraz daha ileri olsa, sevinçle ağlayacak, ablasının boynuna sarılacaktı, «abaaam, abam, ben senden nasıl ayrılırım, abaaam abaaam abam?... Anaaaam, anaam, anam, el evine ben naşıl giderim sensiz, anaaam, anam?» diyecekti.

Ne böyle dedi, ne de yüzünde buna benzer bir anlam gezindi. Onun için Münevverde ne bir kırgınlık, ne bir haset, ne de ince bir kin duydu. İşte, bunun için, yalnız bunun için kendine eza etmiyen, yüreğine karalar düşürmiyen kardeşinin boynuna sarıldı. Ötekinin diyeceğini o dedi:

«Kardeşim, kardeşim, senden nasıl ayrılırım ben?»

Üzüntüsünün ayrılacağından ötürü olduğuna kendisi de inandı. Saadeti de inandırdı. Ama Saadet utançlı çocukluğuyla sevinçli kızlığının arasında kıskıvraktı:

«Git, kız..» dedi.

Münevverin kolunu itti. Münevver, sevgisinin böyle atılışına üzülmedi. Ona böyle bir şey yok gibi geldi. Fatma yalan söylüyor gibi geldi. Kardeşiyle arasındaki duygulu bağı bir adım geri çekilmekle kopardı. İkisi de bu evin her zamanki kızları oldular. Saadet Münevverin geldiği zamanki gibi oturdu, öyle kaldı. «Evlenme,» diye düşündü yalnız. «Bi gün everecekler, ha?»

Münevver dışarı çıktı. Gidip anasının yanına oturdu. Anası, bir dizini çekmiş, içinden dualar geçiriyordu.

«Ana.»

Kapıya baktı. Saadetin yerinde olduğunu hemen kavradı:

«Ana!»

«Hı?»

«Fatma bana ne dedi, biliyon mu?»

«Ne dedi?»

«Saadet evleniyor, dedi..»

Ayşe:

«Hı?» diye ürpererek başını çevirdi.

Münevver, onun ürpertisini hiç bir şeye yormadı, Kadın:

«Yalan» diye eklemişti. «Üstüme iyilik sağlık..»

«Vallâ öyle, dedi... Sen bilmiyon mu, dedi...»

«Yalan..»

«Eee, o durduk yerde mi uyduruyor?»

«Uyduruyor.»

(Devamı Var)

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy Meteoroloji İstasyonunun tahminlerine göre bugün şehrimiz ve civarında hava parçalı bulutlu geçecek, rüzgârlar kuzey yönlerden zaman zaman mutedil olarak esecektir.

Dünün en yüksek harareti + 24, en düşük ise + 13 santigrat olarak kaydedilmiştir.

TAKVİM

21 EKİM 1957 PAZARTESİ

AY 10 — GÜN 31 — HIZIR 169
RUMÎ 1373 — EKİM 8
HİCRÎ 1377 — Rebiülevvel 26

	Vasati	Ezanî
SABAH	06.18	12.56
ÖĞLE	11.59	06.38
İKİNDİ	14.59	09.37
AKŞAM	17.21	12.00
YATSI	18.53	01.31
İMSAK	04.39	11.17

Gazetemize gönderilen yazılar ve resimler basılsın basılmasın iade edilmez.

Üç motor battı

İzmir 20 — Ayvalık açıklarında şiddetli fırtına yüzünden bugün üç motör batmıştır. Bunlar Neşe, Nur ve Yaşar motörleridir. Motörlerde ticari eşya bulunuyordu. Bunlardan birinden denize dökülen 1850 teneke zeytinyağından 1500 ü toplanabilmiştir. Motörlerin 12 tayfası sağ salim kurtulmuştur.

SEÇİMLERE GİRERKEN

Prof. Dr. FUAD KÖPRÜLÜ

(Başı 1 incide)

na kuvvet vermek, iktidar propagandacıları için belki de tek çıkar yoldur.

Hakikatlerle daima temas halinde bulunan insanları, boş ve mantıksız sözlerle kandıracaklarını zannedenler, umumiyetle aldanırlar. Muhalefet tarafından ileri sürülen tenkidleri cevapsız bırakmakla, yahut, «rejim buhranı yoktur, iktisadi buhran yoktur» demekle, hayat pahalılığını inkâr etmekle, bir yığın hakikatleri, şüpheleri, endişeleri gidermeğe imkân yoktur.

Eğer iktidar, umumi efkâr karşısında kendisini kuvvetli görse ve milletin itimadına mazhar olduğuna inansaydı, hakikatleri açık ve samimi olarak söylemekten çekinmez, hatta, hatalarını itiraf ederek onları düzeltmek yoluna gideceğini söylerdi. D.P. 1954 seçimlerine girerken, seçim kanununda değişiklikler, tahdidler yapmak lüzumunu duymamış, seçimleri vaktinden evvel yapmak gibi korku ve telâş alâmeti göstermemişti. Çünkü kendisinden emindi; ve şimdi gördüğümüz manzaranın aksine, her ne pahasına olursa olsun mutlaka iktidarda kalmak gibi antidemokratik bir zihniyetten uzaktı.

1957 Eylülünde, güyâ siyasi ahlâkı muhafaza bahanesiyle evvelce yapılan tadil ve tahdidleri de kâfi görmeyerek «muhalefetin müşterek liste yapabilmesini imkânsız kılan tadiller de yaptıktan sonra seçimleri vaktinden evvel yenilemek kararını veren iktidar, neden bu yola gitmiştir? Aklı başında her vatandaş bunun cevabını kolayca vermektedir:

1 — İktisadi vaziyet sür'atle bozulmakta ve hayat pahalılığı mütemadi bir surette hızla artmaktadır. Bundan bir buçuk sene evvel çıkardığı Korunma Kanunu ile pahalılığa mani olacağını ve haricten getireceği mallarla da yokluğu ortadan kaldıracağını bağıra bağıra ilân eden iktidar, bunların hiç birinde en küçük bir muvaffakiyet gösterememiş, ve halkın itimadını tamamiyle kaybetmiştir. Seçimler vaktinden evvel yapılmadığı takdirde, pahalılık, yokluk bir kat daha artacaktır.

2 — «Misli görülmemiş iktisadi kalkınma, refah, bolluk» teranelerine rağmen halkın maddi ve manevi ıztırabı hergün biraz daha artmaktadır. Siyasi hak ve hürriyetler hergün daha kısılmakta, otek parti, tek sef» zihniyeti ve bunun tabii neticelerinden olan keyfi icraat, hergün daha çok kendini göstermektedir. İstanbul ve Ankaradaki hesapsız, ölçüsüz, tamamiyle keyfi olarak her gün değişen ve âdeta bir «yaz, boz» tahtasına benzeyen imar hareketi, yüzlerce milyona mal olmasına mukabil, bir kısım vatandaşları da büyük zararlara ve ıztıraba sokmaktadır. İşte bütün bu vaziyetler, halkı iktidardan soğutmakta, ve muhalefetin sür'atle inkişafına ve teşkilâtlanmasına hizmet etmektedir. Bilhassa, en büyük kısmı 1946 demokratlarından teşekkül eden «Hürriyet Partisi» nin daha fazla inkişafına meydan vermeden seçimlere gitmek lâzımdır.

Yalnız tarafsız veya muhalif vatandaşların değil, yüzde doksan demokratların da iştirak ettikleri bu mantıkî izaha mukabil, iktidarın bu hususta ki izahları, hakikaten ibretle okunmağa lâyıktır:

«— ... Rejim buhranı, rejim buhranı diye mütemadi hırçınlaşan ve muhalefeti soysuzlaştırmağa doğru yol alan gidişe karşı, hakikatin ne olduğunu göstermek lâzımdı...»

«— ... Bütün cihan bilsin ki Türkiyede rejim buhranı yoktur. Burada hürriyet vardır. Seçim serbestisi vardır. Bu gibi fitnelerin önüne geçmek için seçimleri öne almış bulunuyoruz. Seçimleri vaktinde yapsaydık, daha yüzlerce fabrika ve muazzam eserler açacak ve bunların iftiharı içinde seçimlere gidecektik..»

Bu cümlelerdeki tezadlara ve muhalefeti «fitne ve fesad» addeden zihniyete şaşıp kalmamak kabil değildir. Seçimler normal olarak yapıldığı takdirde yüzlerce fabrika ve muazzam eserler yaratarak iftiharla seçimlere gideceğine inandığı halde, onlardan vazgeçerek hemen seçim yapan iktidar, kendi ifadesine göre, muhalefeti bir an evvel ortadan kaldırmak maksadiyle bu fedakârlığı kabul etmektedir! Bu kadar perişan, insicamsız, mantıksız bir propaganda, iktidar bütün radyolarını seferber etse dahi yine muvaffak olamaz, ve umumi efkârın akl-ı selimi karşısında iflâs eder.

Su son zamanlarda, «gelecek yıl sıkıntılar bitecek, bolluğa, refaha kavuşacağız,» nakaratını pek çok dinledik ve dinliyoruz. Resmi ağızlar «yakında şu geliyor, bu geliyor, memlekete elli küsur milyon liralık ithal malı girecek, herşey bollaşacak; fiyatlar düşecek» tarzında ne vaadlerde bulundular. Hiç birinin esası çıkmadı. Simdi de «eğer bize rey verirseniz, 1958 de bolluk olacak, refaha kavuşacağız, her gün yeni bir fabrika, yeni bir muazzam eser ortaya koyacağız, memleketi cennete çevireceğiz» diyorlar. Hattâ bununla da kalmıyorlar; «bize rey vermezseniz, muhalefet iş başına geçerse, memleket felâket ve sefalete, karanlığa doğru gidecek; bizim yaptıklarımızı da yıkacaklar» tarzında, gayet açık ve gayet garip bir iftira ve tehdid usulüne de baş vuruyorlar. Bir taraftan milleti tehdid, öbür tarftan muhalefeti itham... Hakikaten çok geri ve memleket hesabına da çok hazin bir mücadele tarzı!

İnsan bunları okudukça, dinledikçe, cidden hayretten hayrete düşüyor. Çünkü, Demokrat Parti programını ve 1946 - 1950 arasındaki bir yığın vaadleri unutmaktan başlayarak, hükümet programlarını, parti beyannamelerini, Meclis kürsüsünde veya halk huzurunda söylediklerî sözleri unutanlar, bugünkü sözlerini ve vaadlerini de elbette unutacaklardır. İktidar basındakilerde göze çarpan bu unutkanlık hastalığı, ister doğru olsun, ister yapmacıktan ibaret olsun, millet hâfızasının hiçbir şey unutmadığını, bu hastalığa tutulanlara bir defa daha hatırlatmak isteriz.

C.H.P. nin 1946 daki totaliter zihniyetini ve o zihniyetin yarattığı hareketleri bugün tamamiyle kendisine mal edip tekrarlayan iktidar, bugünkü seçim mücadelesinde hakikaten çok zor ve müdafaası imkânsız bir durumda bulunuyor. Her gün artan pahalılık, yokluk, para kıymetinin mütemadi düşmesi, piyasaya her gün taze, taze basılıp çıkarılan milyonlarca para, hâlâ itiraf edilmek istenmeyen enflâsyon siyaseti, bugünkü iktidarın iktisadî ve malî politikasının iflâsını bütün millet nazarında isbat etmiştir. İşte hükûmeti sinirlendiren iktisadi buhranın mahiyeti bu! Rejim buhranı meselesine gelince, 1950 de Halk Partisi iktidarının sadakatle tatbik ettiği «demokratik» seçim kanununu, seçenlerin ve seçilenlerin hürriyetlerini tamamiyle tahdid edecek bir surette değiştirdikten sonra, seçim mücadelesi partiler arasında eşit şartlarla değil fakat iktidara sağlanan bir takım imtiyazlarla tamamiyle müsavatsız bir şekile sokulduktan ve her türlü hürriyetler kısıldıktan sonra, hâlâ serbest seçimden, demokrasiden bahsetmek ve rejim buhranı olmadığını iddiaya kalkmak, akıl ve mantığın kabul etmiyeceği cür'etli bir mügalata değil de nedir?..

C.H.P. mitinginden notlar

(Başı 1 incide)

dular.

Saat 9 ile 12 arasında aynı yerde D.P. bir miting tertip etmişti. İnşaatı henüz tamamlanmamış olan Opera binasından meydana bakan ve tahmini kuvvetli olan bir kimse kalabalığın 70-80 bin kişi olabile ceğini kestirebilirdi. Bu kalabalık da az bir şey değildi. Ve nitekim Cumhurbaşkanı Celâl Bayar konuşmak üzere kürsüye çıkarken, İstanbulda seçim işini düzenleyen Üzeyir Avunduk, kalabalığı işaret ederek «— Efendimiz işte İstanbul,» demekten kendisini alamadı.

«İNÖNÜYÜ DİNLİYECEĞİZ»

Taksim meydanına 80 bin kişi toplamak az bir iş değildi ve D. P. nin seçim işini tedvire memur bir kimse de her şeyden evvel iftihar edebilirdi.

Cumhurbaşkanı Celâl Bayar, konuşmasını bitirdikten sonra kendisini dinleyenlere teşekkür etti ve yorgun olabileceklerini ileri sürerek geldikleri vasıtalara binerek evlerine dönmelerini tavsiye etti. Bir kısım vatandaşlar sayın Celâl Bayar'ın bu tavsiyesini tuttu ve meydandan ayrıldılar. Fakat bu sırada kimsenin hatırına gelmeyecek bir şey oldu.

Kalabalık arasından bir grup'un «— Biz İnönüyü dinliyeceğiz» diye bağırdıkları işitildi. Ayni gruptaki vatandaşlar bir anda göğüsle rindeki D.P. rozetlerini çıkarıp C. H.P. nin rozetlerini taktılar ve gene frenk gömleklerinin altına sakladıkları altı oklu bayrakları çıkararak kürsüye doğru ilerleme ge başladılar. Sanki oradakilerin yarısından fazlası sözleşmişlerdi. Meydan birden Halk Partisi bayrakları ile dolmuştu.

Topluluğun o ana kadarki sükûnetinin, alkışlara iştirak etmeyişinin sırrı anlaşılmıştı. D.P. mitingine iştirak edenlerin en az yarısı C.H.P. li idi. Ve bu vatandaşlar sabahleyin D.P. nin vasıtaları ile D. Partili imiş gibi Taksim meydanına gelmişlerdi.

SİNEMAYA GİDEN D.P. LİLER

Göğüslerine D.P. rozetini takarak kamyonlarla Taksime gelen bir kısım tarafsız vatandaşlarsa sinemaların saat 11 matineleri için gişelerde, D.P. rozetlerini göğüslerinden çıkarmağa lüzum görmeden kuyruk olmuşlardı.

Kalabalığın rengi değiştiği zaman saat 12 yi gösteriyordu. Saat yarıma doğru, Taksim meydanının az önceki sükûnu yerine coşkun bir heyecana terketmişti. Halk Partili vatandaşlar Taksim meydanına açılan caddelerden kamyonlarla akın etmeğe başladılar. Meydan, bayrak ve dövizlerden görülmez bir hal aldı. Bu insan seli saat 15.30 a kadar devam etti. D. Partililer meydandan ayrılırken çok iyi işleyen hoparlörlerini söküp beraberlerinde götürmüşlerdi. Halk Partililer elektrik direklerine bir iki hoparlör monte etmek istediklerse de kalabalıktan buna imkân bulunamadı.

200.000 KİŞİ

Gerçekten de kalabalık Taksim meydanının taşıyabileceği en son haddine varmıştı. Atatürk Abidesinden, karşısındaki opera binasına ve İnönü gezisinden karşı taraftaki İstanbul kulübüne kadar iğne atacak yer yoktu. Taksim meydanı, opera binasının üstünden bir insan denizini andırıyordu. Hele kürsünün 50 metrelik çevresi âdeta dalgalanıyordu ve bir taraftan taşıyık olunca insanlar ayaklarından yere çivili imiş gibi öne ve arkaya doğru eğiliyor, sonra tekrar doğruluyorlardı. Kırk bin metre kare olan Taksim meydanı ile İnönü gezisinde metre kareye beş kişi koyan bir kimse C.H.P. sinin dünkü mitingine 200 bin kişinin iştirak ettiğini hiç çekinmeden söyleyebilirdi ve bu mitingde tesadüfen kimse bulunmuyordu. Bir uçtan bir uca kopan alkışlar vatandaşın buraya bir gaye uğruna geldiğini gösteriyordu.

D.P. İstanbul il idare kurulu üyeleri ile bazı milletvekili adayları İstanbul kulübünün balkon ve pencerelerinde bulunuyorlardı. Halk Partili hatiplerden bir tanesi 1950 senesinde bir D.P. milletvekili adayının seçim arifesinde cebinden iki buçuk lira çıkararak: «Bundan başka param yok» dediği hatırlatarak: «Bugün bu zat milyonlarla oynuyor» demesi üzerine İstanbul kulübünün önündeki vatandaşların gözleri balkona çevrildi. Bahsi geçen şahıs orada idi ve başlarını çevirenler az sonra içeriye kaçan şahsa ismi ile hitab ederek, «Pabucu yarım, çık dışarıya oynıyalım» şarkısını tuttur dular.

İNÖNÜ GELİYOR

C.H.P. nin mitingi saat 17 de sona erecekti. Hüseyin Cahit Yalçının cenaze törenine iştirak eden İsmet İnönü saat 15.30 olmasına rağmen henüz dönmemişti. Ve halk elleri ile tempo tutarak: «İnönü, İnönü, çok yaşa» diye meydanı çınlatıyordu. Biraz sonra da İsmet İnönünün bir kamyonun üzerinde olduğu hal de Atatürkün heykelinin bulunduğu taraftan meydana doğru geldiği görüldü. İşte o zaman coşkun ve içten gelen bir tezahürat bütün meydanı sardı. Halk bir taraftan İnönü nün kamyonuna yol açmağa çalışıyor, bir taraftan da elleri çatlarcasına alkışlıyor ve «Çok yaşa» diye bağırıyordu.

Bu hal İnönünün kamyonu opera binasının önüne gelinceye kadar en az 15 dakika ve her an artarak devam etti.

İNÖNÜ HALKI SELÂMLIYOR

İnönü 16.45 te kürsüye çıkabildi. Mitingin bitmesine 15 dakika vardı. Esasen İnönü de sesinin kısılmasını beyanla konuşamıyacağını mikrofonda söyletmişti.

Konuşmasa da olurdu. Söylenecek ne kalmıştı ki...

Saat 17 ye kadar İnönü kürsüden şapkası ile halkı selâmladı, halk da kendisini çılgınca alkışlamakta devam etti.

TAŞLIKTA

İnönü Taşlıktaki evine gitmek üzere meydandan ayrıldığı zaman bir insan seli peşinden ayrılmadı ve İnönü nutukta söyleyemediklerini basın mensuplarına yazdırırken en az 5000 kişi evinin önünde tezahürata devam ediyordu.

Mitinge iştirak eden diğer vatandaşlar Taksim meydanından caddelere akın ettiler. En büyük insan seli İstiklâl caddesinden aşağıya bir çığ halinde Bankalara, oradan da köprüye ve Cağaloğluna çıktı.

Kamyon ve otobüslerse şehrin dört bir caddesine dağıldı ve mahalleler arasından geçti. Mahalle aralarından geçen kamyon üzerlerindeki Halk Partililere bu defa evlerden tezahürat başladı. Pencerelerinden şarkan kadınlar: «Yaşasın Halk Partisi» diye bağırıyorlardı.

Saat 19 a doğru Cağaloğluna kadar dağılmadan gelen ve ellerinde Türk ve Halk Partisi bayraklarını taşıyan bir grup vatandaş, gazetemiz önünde durarak tezahüratta bulundular.

Bir grup ta matbaamızdan içeri girerek Cağaloğlundaki dört yol ağzında sivil polislerin tabancaları ile burun buruna geldiklerini söylediler.

Esasen çok ağırbaşlı bir halde, fakat bir çığ gibi büyüyen vatandaşların şehrin muhtelif yerlerinde polisler tarafından çevrildiklerini ve kendilerinin dağıtılmak istendiklerini öğrendik.

İstanbul eski halini bulduğu, heyecan dalgasından kurtulduğu zaman saat 21 e gelmişti.

«Menderes'i sevenler DP ye rey vermesin»

(Başı 1 incide)

12.30 da, Hür. P. genel sekreteri İbrahim Öktem konuşmağa başladığı zaman, ufak meydan bütün istiab haddini, ara sokaklar dahil ağız ağıza doldurmuş bulunuyordu.

İbrahim Öktem, Celâl Bayara milletvekili adayı sıfatiyle çok şiddetli hücumlarda bulunarak, Bursa nın bugünkü görünüşünü anlattı ve: «— Su anda devletin bütün imkânları, bir D.P. adayının seçim propagandası için seferber edilmiş bulunmaktadır.» dedi.

Bundan sonra kürsüye gelen Emin Paksüt şunları söyledi:

«— Muharebe meydanlarından zaferlerle dönen, arkasında Lozan zaferi gibi büyük bir başarı bulunan ak saçlı bir İsmet İnönü düşününüz.

MENDERESİ SEVENLER D.P. YE REY VERMESİNLER

Bundan sonra kürsüye gelen Turan Güneş:

«— İçinizde Adnan Menderesi sevenler varsa D.P. ye rey vermesinler. Bu suretle Menderesi çok hoşnud etmiş olacaklardır. Dikkatinizi çekerim, şimdi memleketi tekrar tek parti ve tek şef sistemine götürmek yolunda bulunuyorlar. Türk milletinin topluca tek şefe hayır demesi lâzımdır.

Manisa 20 — Hür. P. Salihli mitingi bugün saat 13.30 da spor sahasında davul, zurna ile yapıldı. Söz alan Hür. P. hapitlerinden birinin «Kahraman Mehmetçiğin çizmeleri ile ezilmiş olan Yunan mil leti karşısında Türk bayrağını yarıya indirip, bir vekiline Yunan bayrağı çektiren D.P. iktidarı sözleri büyük tezahürata sebep oldu. O sırada yağmur yağmasına rağmen sahayı kimsenin terketmemesi dikkati çekti. Son sözü Hür. P. liler Fevzi Lütfi Karaosmanoğlu olarak şunları söyledi: «Huzurunuza yalnız konuşmak için geldim. Onlar gibi yalvarmak, rey dilenmek için değil. İster seçersiniz, ister seçmezsiniz, yine de siz sağolun. Konuşmasını polis ve jandarmanın not etmesini halka gösteren Karaosmanoğlu seçim mücadelesi bu mudur, böyle mi olur, biz esir miyiz?»

Cahidi teşyi ederken

Ahmed Emin YALMAN

Hüseyin Cahitle son buluşmamız, Şişli camiinin avlusunda, bir cenaze resminde oldu. Üstad, etrafına bakındı. Acı acı dedi ki:

— Ne kadar az âşina yüz görüyorum. Tanıdıklarımız kafile kafile göçüp gidiyor.

Çok isterdim ki Cahit, ayni camiin avlusunda bir Türk bayrağına sarılan tabutu içinden dün başını kaldırsın ve orasını dolduran on binlerce insanı görsün... Belki kendisinin hayatı boyunca görmeğe alıştığı simalar azalmıştır, fakat onu tanıyanlara, sevenlere, hayranı olanlara, unutmıyacaklara hudut yoktur. 65 sene müddet hürriyet, medeniyet ve milliyetçilik ideallerine vakfedilmiş bir hayatın sahibi sıfatiyle ölmezlik mertebesine erişmiştir. gelecek nesiller Cahidi örnek sayacaklar, onun hatırasından kuvvet, şevk alacaklardır.

Kendisine teklif edilen nazır ve vekil makamlarını hep reddeden Hüseyin Cahit Yalçının cenaze resmi sadeydi, samimi idi, kendisinin zevkine uygundu. Hayatı Mühayyelde tasvir ettiği candan yârân topluluğunun bir parçasıydı, bir devamıydı. Fakat gönül isterdi ki iktidar, Hüseyin Cahidin ölümü karşısında milli bir kıymetin kaybolmasından ileri gelen acıyı hepimizle beraber duysun. Hüseyin Cahit Yalçının dünyaca tanınan ve hürmet gören sayılı fikir adamlarımızdan biri olduğunu hatırlasın, matemimize milli bir matem, cenazeye milli bir cenaze mahiyetini vermeği tabii görsün, Atatürkün, Abdülhak Hâmidin ölümü sırasında yaptığını yapsın... Politika ihtiraslarının bu kadar gergin olduğu bu nazik dakikada iktidarın göstereceği bu kadirbilirlik ortalığı çok yumuşatırdı, hepimize müşterek millî bağların kuvvetini hatırlatırdı, bizzat iktidara çok şey kazandırırdı. Hüseyin Cahitle İttihat ve Terakki saflarında arkadaşlık etmiş olan Celâl Bayarın, bir milli kıymetin üfüllü karşısında hiç bir alâka belirtmemesi cidden elem uyandırmıştır. Başvekil Adnan Menderes, hiç olmazsa merhumun evine telefon etmek, cenazeye gelemiyeceğinden dolayı özür dilemek, bir çelenk yollamak inceliğini göstermiştir. İstanbul Valisi Profesör doktor Fahrettin Kerim Gökayı da gözümüz aradı. İradesini aşan sebeplerden dolayı gelemediğine hükmettik.

Şişliden Feriköye doğru giderken, yolda iki kamyon kafilesi birbiriyle karşılaştı; Taksim mitinginden D.P. bayraklariyle dönen Demokratlar ve ayni yerde C.H.P. nin yapacağı mitinge giden Halk Partililer... Tabutun etrafını böylece siyasi mücadelenin havası sardı, 82 yaşındaki hürriyet mücahidinin neticesini göremediği mücadele, gözlerinin arkada kalmasına sebep olan mühim çatışma...

★

Son merhale... Yalçın ailesine mahsus geniş mermer kitabenin karşısındayız. Bölümlere ayrılan kitabenin birincisine (Ümit Cahit 1905—1943) diye yazılmış, ikinci bölüm, (Mevsume Cahit, 1875—1951) ibaresini taşıyor. İşte Cahit, uzun senelik hayat arkadaşının yanına şimdi kavuşmuş oluyor, üçüncü bölüme ayni sade tarzda onun adı geçecek...

Dualar tamam olunca ateşli nutuklar söylendi. Hepsi güzeldi, heyecanlıydı. Doktor Fahri Kurtuluş, son teşyi vazifesini yaşamak ve sevgisini ifade etmek için Samsundan koşmuş, gelmişti.

Halkın seline katılarak mezarın başından uzaklaşırken, şu kanaati edinmiş bulunuyordum ki Hüseyin Cahit gelecek nesiller tarafından unutulmıyacak, ebediyete intikal eden Cahit, millete bizmet vazifesini; her gün ateşli makaleler yazan Cahit kadar tesirle ve başarı ile görmeğe devam edecek...

Seçmen korkusu politikacı kafasına yerleşmelidir

Trabzon C.H.P. mitinginde konuşan Barutçu, «İhtirası olan 6 ay sonra seçim teklif etmez» dedi

(Hususi muhabirimizden)

Trabzon, 20 — Halk Partisi bugün şehrimizde büyük bir miting tertip etmiştir. Toplantının yapıldığı Atapark meydanını yollara kadar dolduran ve tahminen onbini aşan hemşehrisi karşısında Faik Ahmet Barutçu, beklenen konuşmasını yapmıştır. Hemşehrilerini selâmlıyarak sözlerine başlayan Barutçu: «Türk milleti millî hâkimiyet hakkını kullanmağa çağırılmıştır. Demokrat Partinin hesabını görmek zamanı gelmiştir, diyerek Demokrat Partinin vaatlerini hatırlatmış, bugünkü durumun tahlilini yapmış ve «bu şartlar içinde memleketi kimlerin daha iyi idareye muktedir olduğunu, bu memleketin muhtaç ve lâyık olduğu iyi idareyi kimlerin daha iyi sağlayabileceğini, vatandaş hükme bağlıyacaktır» demiştir.

Barutçu bundan sonra ezcümle şöyle demiştir:

«İşbaşına iddialı olarak geldiler, saâdetler vâdeden programlarının birinci maddesinde adâlet, müsavat ve kardeşliğe dayahan pürüzsüz bir hakkaniyetli idare kurmak geliyordu. Milletin bütün hakları himaye altına alınacak, anayasa tâdil edilecek, altı ay zarfında memleket gülistana döndürülecekti. Sayın Celâl Bayar o zaman söylediklerimizi yapamazsak bizi alaşağı etmek millî vazifeniz dir demişti. 954 de de «canım Trabzonlular» diyorlardı, «Şu dokuz muhalif mebusu da atıverin» diyorlardı. Bir insanı bir veya iki kere aldatmak mümkündür ama bir nesli aldatmak mümkün değildir. Yalancının mumu sabaha kadar dayanmaz. Anayasayı tâdil etmekten vazgeçtiler, muhalefetin haklarını daha ziyade zedelediler. Evvelce seçim zamanlarında radyo da konuşulabiliyordu, onu da kaldırdılar. Çayırdan vazgeçtik, merkebimiz de elimizden gitti. Menderes, Hürriyet Partisi kendine ait saati konuşmak için verme diğinden müessif bir hâdise diye bahsediyor, muhalefet mürüvvet göstermemiştir diyor. Ben de, müessif hâdise kanunun tayin ettiği meydanda konuşmuyarak Bele diye meydanında konuşacağım de yip halkı oraya dâvet ediyor. Kendi yaptığı kanuna hürmet etmemektedir. Demokrat olmak, nizam sevmek, müsavat sevmek, müsavi şartlar altında mübarezeyi sevmektir. Bir milletin hâkimiyeti mebus seçmekle tamam olmaz. Serbest olarak düşünmez, konuşamaz, yazamaz, toplanamazsa bu hak tamam olmuş sayılmaz. Demokrat Parti bu hakları saltanatlar nizamına uydurmuştur. Hâkim teminatı bütün memleketlerde demir muhafaza altına alınmıştır. Demokrat Parti bu mevzuda bizim iktidarın hayratını da yıkmıştır.

Bir Demokrat Parti ocak başkanına kendini beğendiremiyen memurun kaderi Allaha emanettir. Demokrat Parti kendini iktidara kaptırarak seçim emniyetini, seçim hürriyetini de zedelemiştir. İsmet Paşanın siyasi buhran diye vasıflandırdığı işte bu durumdur. Biz memleketi binbir bâdireden çıkarıp en büyük bir varlık halinde Demokrat Partiye teslim etmiştik. Bizim iktidarda hatalarımız oldu, muhalefette de tecrübe sahibi olmamız lâzım. Şimdi ecrübelerimizi tamamladık. İktidarı bunun için istiyoruz. Demokrat Parti gitmeli, iktidardan uzaklaştırılmalıdır, çünkü müdafaa ettiği prensiplere sadakatten ayrılmıştır.»

Bundan sonra yapılan işlere ve pahalılığa temas eden Barutçu, sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Seçmen korkusu politikacının kafasında yerleşmedikçe umumi selâmeti elde edemeyiz. Bunun anahtarı seçmenin elindedir. Seçmen uyanık olmazsa, uyuyanı nasıl uyandırır? Bu seçim, hür seçimin, hür rejimin bir imtihanı olacaktır. Bu seçimde vatandaş bugün yaşadığı hayatla lâyık olduğu hayat arasında bir tercih yapacaktır. Biz sonradan getirilen kanunlarla tahdide uğrayan bütün hürriyetleri iade edeceğiz. En geç mayısta yeni seçimleri yapacağız, diyoruz. İhtirası olan bunu böyle mi yapar? İhtirası olan sandalyesine yapışır, inmemek için tedbir üzerine tedbir alır. Bu seçimlerde Halk Partisini desteklemek millî vazifedir. Vatandaşların hep birarada mesut olmasını isteyenler bizimle olacaklardır. Bugünkü yokluk ve mahrumiyetlerden kurtulmak isteyenler, hürriyet isteyenler bizimle olacaktır.»

Bayar, «30 yıl sonra küçük bir Amerika olacağız» dedi

(Başı 1 incide)

C.H.P. mitingine adapte olmuştu. Bunun esrarını çözmek, yeğâne meşgale olmuştu. «İşte Paşam İstanbul» sözü, halk arasında D.P. mitinginden 20 dakika sonra taze bir espri olmuştu. D.P. liler, C.H.P. lilere gösterilen muazzam tezahürata «yuuuh» temposu ile mukabele etmek istemişlerse de, bu teşebbüs ancak 10 saniyelik bir devamdan sonra akim kaldı. Saat 12.20 ye kadar D.P. mitinginin devamı müddetince meydanın intizama tam mânası ile hâkim bulunan zabıta, bu anda ipin ucunu kaçırmıştı.

D.P. mitingi münasebetiyle muazzam hazırlık yapılmıştı. Kamyonlar, otobüsler, taksiler ve her türlü motorlu nakil vasıtaları, civar semtlerden ve mülhak kazalardan akın akın insan taşıyordu. Silivriden, Çekmecelerden, Eyüplerden, Şilelerden... Vasıtalara kimbindi ise buyur edilmişti. Konuşmaların başlaması için saat 9 dan 16 ya kadar beklendi.

Reisicumhur Celâl Bayar, mitinge saat 10,45 de beraberinde vali Gökay olduğu halde geldi. Samet Ağaoğlu daha önce Üzeyir Avunduk, ve Hayri Gönenli beraber 10.15 de gelmişti. Celâl Bayar, mitinge geldiği anda «Ali» ve «Peri» adlı iki uçak, kanatlarında «D.P.» rumuzunu taşıyan flâmalar olduğu halde meydan üstünde tura başladı. Bu turlar, mitingin sonuna kadar devam etti.

İl başkanı Hayri Gönen'in kısa açış konuşmasından sonra kürsüye ilk olarak Nazlı Tlabar geldi. Onu takiben Numan Menemencioğlu ve Sanayi Vekili Samet Ağaoğlu konuştular. Celâl Bayar konuşmasına saat 11.10 da başladı.

Bayar bu meyanda halktan, yeni bir vaad bekleyip beklemediklerini de sordu: «Benim size şu dakikada maddi olarak hiçbir vaadim yoktur» dedi.

Memleket meseleleri hakkında rakamlara dayanarak izahlarda bulunan Celâl Bayar, Türkiyenin 30 yıl sonra 50 milyon nüfuslu küçük bir Amerika olacağını söyledi. Reisicumhur konuşmasının diğer kısmında muhalefet partilerine çattı ve seçimi kazandıkları takdirde 6 ay sonra nisbî temsil usulü ile seçimi yenileyecekleri vaadine temasla şuyle dedi:

«— Biz karakter itibariyle Anglosaksonlara benzeriz, milletin ekseriyeti hangi partiye itimad ederse o idarede vazife alır. Onlar nisbî seçimle meclisi aşure demiyeceğim çünkü lezzetlidir, fakat bir çorbaya çevireceklerdir. Karakterleri, istekleri ayrı ayrı olan insanlar ve zümreler bir araya gelecek, aralarında durmadan münakaşa yapacak, eğer vakit bulabilirlerse milletin işlerini yürütecekler... Buna imkân yoktur. Görüyorsunuz, işbirliği halinde toplandılar, sonra nasıl dağıldılar, şimdi biribirlerine neler söylüyorlar. Bir kabine teşkil ettikleri zaman da aynı şekilde hareket edeceklerdir. Avrupada hâlâ nisbî temsil sistemi hüküm süren memleketlerde hükûmet istikrarı yoktur. 3 ayda bir hükûmet buhranı olmakta, bu memleketlerin hepsi o sistemden yaka silkmekte, Allah bizi bu belâdan kurtarsın demektedirler.»

Reisicumhur Celâl Bayar sözlerine şöyle son vermiştir:

«Kıbrıs meselesini ne şekilde halletmek istediğimizi, gerek ben, gerek mesul mevkide bulunan Başvekil Adnan Menderes, birçok defalar ifade ettik. Ben sizin büyük azminize ve sarsılmaz iradenize güvenerek diyorum ki, elbette ve elbette Türk milletini memnun ve tatmin edecek bir netice elde edilecektir».

BAKIRKÖY
Ajansımız
4
Kasım Pazartesi günü
açılıyor
BU AJANSDA
Hesap açtıracak müşterilere
çok cazip açılış hediyeleri
AYRICA
10.000
LİRALIK HUSUSİ KEŞİDE
VE
Umumî keşidelere iştirak hakkı
İSTANBUL
BANKASI

Bir Tarafsızın Kitabı:
BAŞVEKİL
Yazan: Nazım BERKSAN
BUGÜN ÇIKTI
İsmail Akgün Matbaası ve diğer kitapçılarda bulunur.

İstanbul Fransız Kültürel Merkezi
Dil ve Edebiyat Kurları
İstanbul Fransız Kültürel Merkezi 1957-1958 yılı faaliyetlerine 4 Kasım Pazartesi günü başlıyacaktır:
— 1. ci, 2 ci ve 3 ncü sene Fransız dili kurları.
— Konuşma kurları, muasır Fransız edebiyatı ve medeniyeti.
— Konferanslar, müzakere ve münakaşalar.
— Sinema seansları, müzik toplantıları, sergi.
— Kütüphane, dokümantasyon servisi.
Danışma ve kayıtlar için Fransız kütüphanesine (Taksim, Fransa Başkonsolosluğu) müracaat edilmesi rica olunur. Açılma saatleri: Her gün saat 10 dan 13'e ve 15 den 19'a kadar.

5 APARTMAN DAİRESİNİN TALİHLİLERİ

İstanbul İkinci Noteri, Maliye m urakıbı ve İkramiyeli Aile Cüz danı sahipleri huzurunda Atlas sinemasında yapılan çekilişte 5 Apartman Dairesini aşağıda isimleri yazılı müşterilerimiz kazandılar:

1. İstanbul'dan Emine Pesendide (Teşvikiye Şb. Cüz. No. 2210)
2. İstanbul'dan Fatma Opçin (Bahçekapı Şb. Cüz. No. 198949)
3. İstanbul'dan Gülbek Mermer (Asmaaltı Şb. Cüz. No. 3468)
4. İstanbul'dan Nuri Bilim (Beşiktaş Şb. Cüz. No. 933)
5. Ankara'dan Seher Cavkaytar (Yenişehir Şb. Cüz. No. 64727)

Ayrıca 125.000 liralık para ikramiyeler inden

1000 - er Lira

Kazanan 50 müşterimizin isimleri aşağıda yazılıdır :

Adem Akalın, Ahmet Algül, Ahmet Özçakar, Alâettin Nasuhioğlu, Aleksandra Arcan, Cafer Ciner, Cevdet Serter, Elizabet Kostantinidis, Faik Bilgi, Fatma Bayraktar, Gilman Evcimik, Halit Akaltan, Hüseyin Gülgören, Hüseyin Kalik, İhsan Baysal, Jale Yaver, Kirkor Pembe, M. Emin Karamehmetoğlu, M. Hilmi Koyuncu, Mecit Küçükkarataş, Metin İlkin, Mithat Kuruner, Musa Tuna, Münevver Ünseren, Münire Boztaş, Naciye Hazırbaş, Naki Umar, Nazmiye Taşkın, Nevin Balcıoğlu, Nuri Türen, Orhan Sereter, Ortans Sinan, Osman Bali, Ömer Deliormanlı, Peruz İnciyan, Rahime Atagül, Rahmi Altıntop, Raife Konca, Refika Uygun, Saime Özelsü, Saliha Koray, Süheylâ Gündoğdu, Süleyman Başbuğ, Şefik Akalın, Şükriye Övet, Vasfi Rıza Zobu, Vasil Yuvanoğlu, Yuda Bahar, Zeliha Seyhan, Zinnur Denli

Yıl sonunda 1 çekilişte
20
Apartman Dairesi
VE
700 kişiye 200.000 liralık para ikramiyesi

Bunlardan başka 50 müşterimiz 500'er lira, 500 müşterimiz de 100'er lira kazanmışlar ve hepsi adreslerine gönderilen mektupla haberdar edilmişlerdir. İkramiye kazananların tam listesi şubelerimizde emrinizdedir.

Hesabında en az 200 lirası olanlar ve 29 Kasım 1957 akşamına kadar bu miktarda bir hesap açtıranlar her 100 liraya ayrı bir kur'a numarası alarak çekilişlere iştirak ederler.

YAPI ve KREDİ BANKASI

HOŞ MEMO – Açılsın odalar, sofalar..

MANİSA'DA NABIZ YOKLAMASI

ÜÇ PARTİ ARASINDAKİ MÜCADELE SONUNDA:

Manisa'da seçimi C.H.P. kazanacak

BÜTÜN PARTİLER EN KUVVETLİ RAKİP OLARAK C.H.P. Yİ GÖRDÜKLERİ İÇİN AÇIK HAVA VE KAPALI SALON TOPLANTILARIN DA, HER FIRSATTA C.H.P. YE HÜCUM EDİYORLAR

Manisa vilâyeti dahilinde, şu günlerde, Türkiyenin hemen her yerinde olduğu gibi, seçim çalışmaları en had safhaya varmış bulunuyor. Manisada 1954 seçimlerinde Demokrat Parti kazanmış ve ortalama olarak C.H.P. nin 80 bin reyine mukabil 160 bin rey almıştı. Başka vilâyetler için kapanması biraz güç görünen bu rey farkının Manisada, daha şimdiden, seçimlerin sonu alınmadan kapanmış olduğu söylenebilir. Bir kere Manisalılar uyanık insanlardır. Manisa köylerinin çoğunda, memleket meselelerini konuşanların, parti çalışmaları hakkında biribirleriyle münakaşa edenlerin sayısı her çeşit tahminin üstündedir. Köylü, umumiyetle gündüz işinde gücündedir. Ama akşam olunca köy kahvehaneleri köylülerle dolar, taşar. Bilhassa seçim sathı mailine girdiğimiz günlerden bu yana köy kahvelerindeki konuşmalar daha da hararetlenmiştir.

C. H. P. NİN MANİSA KAZALARINDAN BİRİNDE YAPTIĞI MİTİNG

Aday listeleri

Manisada dört partinin de teşkilâtı vardır ve bu dört parti de seçimlere girmektedir. 14 milletvekili çıkaracak olan Manisa halkının karşısına partiler şu aday listeleriyle çıkmışlardır:

D.P.

Samet Ağaoğlu, Semi Ergin, Nafiz Körez, Muzaffer Kurbanoğlu, Nebil Altuğ, Sudi Mıhçıoğlu, Hikmet Bayur, Cemil Şener, İhsan Yalkın, Selim Akış, Orhan Ocakoğlu, Atıf Akın, Sezai Akdağ, Cevdet Özgirgin.

C.H.P.

Mehmet Adanan, Mustafa Adil Akman, Vafi Arar, Faruk Çelebi, Şemsi Çelebi, Ahmet Asım Çelik, Muzaffer Çiçekçioğlu, Tacettin Özgüder, Muvaffak Gürsoy, İhsan Engin, Bahri Pehlivanoğlu, Naim Tirali, Rahmi Yemişçioğlu, Muhittin İskender Güvendil.

C.M.P.

Kâmil Aloğlu, Celâl Ergül, Sadık Pehlivanoğlu, Nuri Gürol, Hüsnü Yavuzer, Nihat Türel, Bahattin Ünlü, Süheylâ Üçışık, Süleyman İğci, Feyzi Akkor, Osman Tanay, Kemal Çetin, Yılmaz Ataksor, Sadık Karahan.

HÜR. P.

Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu, Ziya Termen, Ragıp Karaosmanoğlu, Osman Nuri Göver, Asım Ruacan, Münci Kapani, Tahir Yetmen, Bülent Uras, Ziya Hanhan, Seyfi Gülmezoğlu, Nuri Erkul, Münir Yazıcı, Zekeriya Yurtoğlu, Salâhattin Aydemir.

ASIM ÇELİK C.H.P. ADAYI

NAİM TİRALİ C.H.P. ADAYI

C. M. P. nin durumu

Seçime giren bu dört parti içinde C.M.P. den başka bütün partiler seçimi kazanacaklarını iddia etmektedirler. C.M.P. 1954 seçimlerinde ancak 7 bin rey alabilmiş olduğu için, 250 bin civarında seçmeni bulunan bu vilâyette öbür partilerden fırsat bulup ta seçimi kazanması, bugünkü şartlar içinde imkânsız görünmektedir. Hattâ C.M.P. nin bu seçimlerin sonunda 1953 neticelerini bile muhafaza edebilmesi şüphelidir. Şu yüzden ki, C. Millet Partililerden çoğu durumu bildikleri, gördükleri için hiçbir surette tasvip etmedikleri D.P. iktidarına faydaları olmasın diye reylerini en kuvvetli olduğuna kanaat getirdikleri muhalefet partisi lehine kullanacaklardır. Yoksa Osman Bölükbaşının partisi Manisada geçen 4 sene içinde çok gelişmemisse de mevcudu muhafaza etmiş, hattâ bazı köylerde yeni ocaklar bile açmaktan geri kalmamıştır.

Demokrat Parti tehlikede

Manisada Demokrat Partinin durumu çok dikkate değer bir manzara arzetmektedir. Bu zamana kadar Demokrat Partinin kalesi olarak bilinen Manisada bugün için hiç kimse Demokrat Partinin 1957 seçimini kazanacağını katiyetle söylemek cesaret-ini gösterememektedir. Bütün Ege bölgelerinde olduğu gibi Manisada da muhalefete beslenen sevgi, meyil, gözle görülür, elle tutulur hale gelmiştir. Demokrat Partinin Manisa adayı olan vekillere bile ziyaret ettikleri ilçelerde, köylerde tezahürat yapılmamakta, parti teşkilâtı zevahiri kurtarmak için sağdan soldan hususi karşılayıcılar aramakadır. Demokrat Parti kapalı salon toplantıları pencereler, kapılar açık ve hoparlörlü oldukları hal de halkın rağbetine mazhar olmaktan çok uzaktır. Birçok açık hava toplantısında, vaziyeti etrafa karşı iyi göstererek maneviyatı kuvvetlendirmek için civar kazalardan otobüslerle dinleyici ve alkışçı toplanmıştır. Gerek tarafsızların, gerek hakikati söylemekten çekinmeyen demokratların ifadesine göre durum 1950 yılının aynıdır. Şu farkla ki, C.H.P. ile D.P. bu yedi yıl içinde yer değiştirmişlerdir.

Demokrat Partililer gerçeği gördükleri için bütün gayretleriyle «kuvvet gösterisi» yapmaya çalışmaktadırlar. Köylerde ve kasabalarda ekipler halinde çalışarak «Vatan sathındaki topyekûn kalkınma» yı tekrarlamakta, fakat halkın her gün radyolardan da dinlemekte olduğu istatistik ve rakamlardan bıktığını görerek derhal sözü C.H. Partisini kötülemeye intikal ettirmektedirler. Manisa vilâyeti içinde iktidar partisi mensupları daha ziyade C.H.P. hükûmetlerinin koyduğu bazı mükellefiyetlerden söz açmakta, C.H.P. hatipleri ise onlara, bu bahsettikleri mükellefiyetler konulduğu zaman bugün D.P. nin idaresini elin de bulunduranların C.H.P. saflarında olduklarını hatırlatmaktadırlar. Demokrat Parti adaylarından bilhassa Sezai Akdoğan — ki kendisi İzmirde yoklamayı kazandığı halde veto edilmiş ve merkez adayı olarak Manisaya verilmiştir — diline doladığı da köylünün basın hürriyeti, adli teminat ve üniversite muhtariyeti gibi zamburdan zumburdan anlamadığı, binaenaleyh muhalefetin boşuna yorulduğudur. Demokrat Partili hatiplerin en büyük özellik lerinden biri ise konuşmalarında İnönü, Kasım Gülek ve Karaosman oğlu gibi liderlere ağır bir dille hücum etmeleri, küfretmeleridir. Bu küfürlü konuşmalar, bilhassa Fevzi Lûtfi Karaosmanoğluya Kırkağaçta teneke çalınması hiç iyi karşılanmamış, bazı Demokrat Partililerin istifasına bile sebep olmuştur. Yoklamayı kazandıkları halde Adnan Menderes tarafından veto edilenler de taraftarlarıyla Demokrat Partiden istifa etmişler, bu suretle yalnız şu son günlerdeki kaynaşma esnasında Demokrat Parti en azından üç - beş bin rey kaybetmiştir.

Demokrat Partiyi Manisada hiç mi tutan kalmamıştır. Hayır, böyle bir iddiada bulunulamaz. Ancak Demokrat Partiden hâlâ ayrılmamış olanların, parti teşkilâtında çalışanlarla bazı köylerde ve kasabaların bazı mahallelerindeki ne olursa olsun Demokrat Partiden ayrılmama ya kararlı kimselerden ibaret olduğu söylenebilir. Yalnız onlarla da Demokrat Partinin Manisada seçimi kazanmaya yetecek kadar rey alabilmesi doğrusu sürpriz olur.

MUSTAFA AKMAN C.H.P. ADAYI

Hürriyet Partisinin iddiası

Hürriyet Partisinin Manisada kolayca inkişaf etmesinin sebebi, Hürriyet Partisi kurucularından Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlunun Manisalı ve Manisa mebusu olmasıdır. Demokrat Partililere kalırsa Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlunun D.P. den ayrılmasında endişe edilecek bir taraf yoktur. Hattâ bu, partinin Manisada daha iyi çalışmasını sağlıyacaktır. Ancak bu iddia hiç te isabetli sayılamaz. Bugün, henüz pek yeni olmasına ve bütün köylere sokulamamış bulunmasına rağmen, Hür. P. nin Manisada bir varlık olduğunu kimse inkâr edemez. Hürriyet Partisinin Manisada bir kuvvet olduğu nasıl inkâr edilemezse C.H.P. ile D.P. nin arasında seçim kazanmasının mümkün olabileceği de iddia edilemez. İzmirde çıkan Demokrat İzmir ve Haber gazetelerinin sistemli bir şekilde Manisa seçimlerinde Hürriyet Partisinin kazanma şansı olduğundan bahsetmeleri Manisada ve kazalarında durumu iyi bilenler tarafından hayretle ve biraz da tebessümle karşılanmaktadır. Henüz teşkilâtını vilâyet çapında tam manasiyle kurmamış, hiçbir seçim tecrübesi geçirmemiş bir partinin Manisa gibi geniş seçmen kütlesine sahip bir vilâyette seçim kazanması memleketimizdeki siyasi ölçülerin dışında bir hâdise olur. Gerek Hürriyet Partisi genel başkanı Feyzi Lûtfi Karaosmanoğlunun gerekse Hürriyet Partisi Manisa listesinde aday olarak yer alanlardan çoğunun başka birkaç vilâyetin listelerinde de yer almış olması, Hürriyet Partisi genel merkezinin Manisada seçimi kazanacaklarına güvenemeyişinin açık bir delilidir. Ancak bunu parti teşkilâtına ve bazı adaylara anlatmak güç olmalı ki, Hürriyet Partisinin Manisa vilâyeti içindeki mitinglerin de genel başkanları Karaosmanoğlunun daima «reyinizi en kuvvetli muhalefet partisine verin» demesine rağmen, Hürriyet Partili hatipler seçimi kazanmaya namzet kendi partilerini görmekte ve fırsatlar yaratarak C.H.P. ne de hücum etmekten geri kalmamaktadırlar.

C. H. P. hem şanslı hem çalışıyor

Tarafsızların ve müfrit olmıyan particilerin görüşlerine göre Manisada seçimi C.H.P. nin kazanmasından daha tabii bir netice olamaz. Bilhassa son günlerde Akhisarda Demokrat Partide büyük çöküntüler olması, C.H.P. nin şansını bir kat daha arttırmıştır.

Manisada başka vilâyetlerin aksine, köylerde C.H.P. nin durumu, 1954 seçimlerinde kasabalardan daha iyiydi. Bir hayli kabarık seçmen yekûnuna sahip Manisa merkez kaza ile, Akhisar, Turgutlu, Salihli gibi büyük kazalarda şehrinin reyi bu defa seçimin mukadderatında büyük ehemmiyeti haizdir. C.H.P. liler seçimlerdeki büyük şanslarına güvenerek oturmuyorlar. Köy, kent demeden, durmadan çalışıyorlar. Ama ne var ki, propaganda için bırakılan müddetin kısalığı yine de birçok köylere gidebilmelerini imkânsız kılmış. C.H.P. lilerin gidemedikleri köylerden D.P. nin kalesi olarak tanınan köylerden C.H.P. ilçe merkezine müracaatlar oluyor. O köyler de kendi kendilerine ocaklar açıyorlar. C.H.P. sine gösterilen umumi meyil, D. P. nin tamamiyle çıkmaza giren iktisadi politikası, bir de köylünün hem reyini alıp, hem de rejim meselelerinden anlamadıklarını söylemelerinden, vaadlerin, yalnız memleket çapındaki değil, bizzat D.P. li mebusların her köye ayrı ayrı yaptıkları vaadlerin yerine getirilmemesinden.

C.H.P. li mebus adayları nereye gitseler kuvvetli bir sevgi tezahürüyle karşılaşıyorlar. Mitinglerde; kapalı salon toplantılarında söyledikleri partili partisiz bütün dinleyenler tarafından umumi bir şekilde tasvip ediliyor. Manisa adayları C.H.P. iktidara gelirse demokratik rejimin kurulmasına, iktisadi sıkıntıların giderilmesine ve altı ay sonra nisbi usulle seçime gidilmesine çalışacaklarını ve bunları tahakkuk ettiremezlerse milletvekilliğinden çekileceklerini bildiren imzalarını havi bir senedi de seçmenlerine dağıtmaktadırlar.

C. H. Partisinin Manisada seçimi kazanacağı ihtimalinin çoğunluk tarafından kabul edilme sebeplerinin başında da bütün partilerin, kendilerine en kuvvetli rakip olarak C.H.P. ni görmeleri gelmektedir. Demokrat Parti hatipleri hemen hemen münhasıran C.H.P. ne çatmakta, arada bir de çeşni kabilinden Karaosmanoğluna küfretmektedirler.

D.P. hatipleri bilhassa son günlerde durumlarının çok sarsılması üzerine şöyle bir taktiğe başvurarak C.H.P. yi saf dışı etmeyi denemektedirler. D.P. nin bütün mitinglerinde söylenen şudur: «Haber aldık, C.H.P. Manisada Hürriyet Partisini destekliyecekmiş, Hürriyet Partisi de İzmirde C.H.P. ni destekliyecekmiş.» Böyle bir şayia ile D.P. liler, C.H.P. den az da olsa Hürriyetçilere rey kaydırmakla C.H.P. nin seçimi kazanmasına mâni olmak istemekte ve yegâne korktukları partinin de C.H.P. olduğunu göstermektedirler.

Öbür iki muhalefet partisine gelince C.H.P. lilerin katiyen aleyhlerinde konuşmamalarına rağmen hemen her mitinglerinde bir fırsatını bulup C.H.P. yi iğnelemekten ve C.H.P. nin büyük şansını köstekleyici hareketleri yapmaktan çekinmemektedirler.

Manisa neticeyi bekliyor

Manisa partiler arasındaki büyük çatışmanın sonucunu merakla bekliyor. Seçimin favorisi olarak C.H.P. sini görenlerin yalnız küçük bir endişeleri var. O da şu: Ya Hürriyet Partisi iddia ettiği kadar rey alamaz da D.P. yine seçimi alırsa: Ama buna da C.H.P. liler, daha şimdiden C.H.P. ye katılanların reyle.

BAHRİ PEHLİVANOĞLU C.H.P. adayı

İLHAN ENGİN C.H.P. ADAYI

FARUK ÇELEBİ C.H.P. ADAYI

Manisa'da herkesin birbirine anlattığı fıkra

İSLÂMIN ŞARTI

Turgutluya gitmekte olan iki D.P. mebusunun otomobili bir devecinin kervanını ürkütüyor. Devecinin hatırını sormak ve nabzını yoklamak için otomobili durdurtan mebuslardan biri, deveciye soruyor:

— Devecibaşı nasılsın, hayatından memnun musun?

Mebusları tanımıyan deveci şu cevabı veriyor:

— Vallahi beyler hayatımdan memnun değilim, ama deveciliğimden memnunum.

Mebuslar bu suâle hayret edip tekrar soruyorlar:

— Bu ne demek devecibaşı?

— Bu şu demek ki hiç değilse develerim nal ile mıh istemiyor.

Devecinin cevabına sinirlenen mebuslardan biri:

— Yahu sen muhakkak muhalifsin. Memleket refah içindeyken, topyekûn kalkınmakta iken nasıl olur da naldan, mıhtan bahsedebiliyorsun, diye söylenir ve ilâve eder. Hem D.P. sizi dininize de kavuşturdu.

Deveci bu son söz üzerine atılır:

— İyi ama beyim, ben Halk Partisi devrini gayet iyi biliyorum. O zaman kim ibadet ediyorsa şimdi de onlar ibadet ediyor. Halk Partisi devrinde kimse nin namaz kılıyor diye camiden çıkarıldığını ne gördüm, ne de duydum.

Devecinin dinî hislerini tahrik teşebbüsü de boşa çıkınca mebuslar kızarlar. Birisi hiddetle der ki:

— Senin galiba Müslümanlıkla ilgin yok. Sen mümin bir vatandaş değilsin. Belki İslâmın şartının beş olduğunu bile bilmezsin.

Bunun üzerine deveci bir tahavle çekerek şu cevabı verir:

— Beyler, ben bildim bileli İslâmın şartı beştir. Ama Demokrat Parti buna da zam yaptıysa onu bilmem.

F. L. KARAOSMANOĞLU Hür. P.

SAMET AĞAOĞLU D.P. ADAYI

Denizlide DP nin yeni taktikleri

Hususî Muhabirimizden

Denizli, 20 — Birçok vilâyetlerde seçim kurulları tarafından toplattırılan (Demokrat Parti milletle beraberdir) isimli resimli, renkli broşürlerin toplattırılmasını ve D. P. duvar afişlerinin tâyin edilen yerlere asılmadığına dair C.H.P. nin yaptığı itirazı il seçim kurulu bir kişinin fazla rey kullanmasiyle kanuna aykırı görmemiştir. Fakat, D.P. duvar afişlerinin rastgele yerlere astırılmasına mâni olarak belediyenin tâyin ettiği 12 mahalle astırılmasına ve diğer yerlerdeki D.P. afişlerinin kaldırtılmasına karar vermiştir. Partilere ayrılan kısımlarda bu defa da D.P., Hürriyet Partisinin yerine tecavüz ederek afişlerini asmış, Hür. P. nin seçim kuruluna itirazı üzerine yerinde tetkik edilerek Hür. Parti haklı görülmüş ve D.P. ye kendilerine ayrılan hududa afişlerini çekmeleri emredilmiştir.

Sakarya'da Hür. P. bir miting daha yapacak

Sakarya (Hususi) — Sakarya Hürriyet Partisi il teşkilâtı, önümüzdeki salı günü şehirde büyük bir mitingde Feridun Ergin, Ekrem Ali Can, Turhan Güneş ve Ali İhsan Çelikkan konuşacaklardır.

Diğer taraftan aynı gün, aynı yer de Demokrat Parti il teşkilâtı da bir miting tertiplemiş bulunmaktadır. Şehirden tamamiyle ümidini kesen D.P., halen köylerde para dağıtıp, din propagandası yapmak suretiyle seçimi kazanmağa çalışmaktadır. Diğer taraftan D.P. mitingine Başbakan Adnan Menderesin de dâvet edildiği belirtilmektedir.

Elbise askısı kopan artist

Los Angeles 20 (A.A.) — Dün akşam, tanınmış sinema yıldızı ve dansöz Marge Champion, kocası Gover Champion ile birlikte Kraliçe Elizabeth ile Prens Philip huzurunda dansederken elbisesinin askısı kopmuş ve artist son derecede müşkül bir duruma düşmüştür. Temsili yarıda bırakan Marge Champion bütün gece bir daha ortada görünmemiştir.

Marge ertesi günü Prens Philipten iki yeşil orkide ile şu mesajı almıştır: «Dün akşam Kraliçe ile ben sanatınızı çok takdir ettik. Elbisenizin sebep olduğu hâdiseyi anlayışla karşıladığımızı bildirmek isteriz.»

Boğaziçi köprüsü için Fransızlarla anlaşmaya varıldı

Ankara 20 — Boğaziçi köprüsünün Fransız kredisi yolu ile inşasını temin maksadiyle bir müddettenberi memleketimizde bulunan bir Fransız müzakere heyetiyle hükûmetimiz temsilcileri arasında cereyan eden müzakereler müsbet şekilde neticelenmiş ve bu hususta hazırlanan vesikalar Fransız hükûmeti adına Fransız heyeti başkanı J. O. Herrenshinidr ile hükûmetimiz adına Hariciye Vekâleti ticaret ve ticari anlaşmalar dairesi umum müdürü Oğuz Gökmen tarafından imzalanmıştır.

Fırat nehri üzerinde kurulacak Keban barajının aynı kredi yolu ile inşası için temaslara devam olunmaktadır.

VIDI – VIDI — WALTER LANTZ

KURTKAPAN NERO

CEF COB

STIV ROPER

BUGÜN BUGECE

SİNEMALAR

BEYOĞLU

AKIN «Tel: 486502» Dirilen Canavar, Dolapçılar Kralı

ALKAZAR «Tel. 442562» Londra Kaçakçıları

ATLAS «Tel. 440835» Dev Adam

ELHAMRA «Tel: 444394» Âsi Cengâver.

LÂLE «Tel. 443595» Âsi Cengâver.

LÜKS «Tel: 440380» Tayfun

SARAY «Tel: 441656» Kalpazanlar Çetesi

İNCİ «Tel 484595» Tayfun.

ÜNAL (Kasımpaşa) 449306 Safiye Sultan yetim.

ZAFER (Kasımpaşa) 449306 Vatan Kurtaran Aslan. Piknik.

YENİ MELEK «Tel 444289» Dünya Güzeli

YENİ AR «Tel: 442851» Kumsaldaki Kadın

TAN «Tel: 480740» Kralın Soytarısı.

TAKSİM «Tel: 443191» Öksüz Ayşe

İSTANBUL

ALEMDAR «Tel: 223683» İvo Jima, Yanıyor, Venedik Hırsızı.

AZAK: «Tel 223542» Yarın Bir Başka Gündür, Cinayet Fırtınası.

BULVAR «Tel: 213578» Filipin Kahramanı, Ancelâ.

İSTANBUL «Tel: 212367»: Lekeli Melek, Korkusuz Kahraman.

MARMARA «Tel: 223860 Billûr Dağ.

YENİ (S. Başı) «255892» Piknik, Vatan Kurtaran Aslan.

YENİ (B. Köy) «716826» Kahpenin Aşkı, Beş Hasta Var.

ÇEMBERLİTAŞ «222513» Piknik, Vatan Kurtaran Aslan.

KADIKÖY

HALE «Tel. 360112» Yıldızın Yarışı, Silâhını ve Aşkını.

SÜREYYA «Tel: 360682» Kahraman Doktor, Mambo.

OPERA «Tel: 360821»: Kahraman Doktor. Mambo.

YURT «Tel: 369768» Kara Oba, Taç.

TİYATROLAR

ŞEHİR TİYATROLARI DRAM KISMI (Tel 442157)

KAHVEHANE Yazan: Carlo Golden, Çeviren: Ekrem Sungar, Komedi 3 Perde. Sahneye koyan ve dekor: Max Meinecke

YENİ TİYATRO «Tel: 440409»:

DELİ — Yazan: Refik Erduran, Komedi 3 perde. Sahneye koyan Vasfi Rıza Zobu. Dekor N. Peraff.

ŞENSES OPERETİ

Fransanın The Gardümm Girls Bale grubu ve dansöz Şehrazat ın iştirakiyle «KALDIRIM KİBARLARI» Operet) perde 9 tablo - Yazan Beliğ Seleni - Müzik Karlo Kopoçelli. Çarşamba saat 15 te tenzilâtlı matine . Cumartesi 15 te talebe matinesi

KARACA TİYATROSU «Tel: 446666»

MAHUT HEYKEL - Komedi 3 perde, Çarşamba - Cumartesi tenzilâtlı Halk matinesi, Cuma talebeye tenzilât Pazar matine. Matineler 16.30

KÜÇÜK SAHNE - HALDUN DÖRMEN «Tel: 440276»:

Teyzesi: Komedi 3 perde — Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar suare 21 de. Cumartesi, Pazar matine saat 17 de, Cuma talebeye 17 de — Kara Ağaçlar Altında: Dram 3 perde — Pazartesi, Salı suare 21 de, Salı matine 17 de, Çarşamba talebeye 17 de.

İSTANBUL OPERETİ — (Maksim Tiyatrosu): Çarşamba, Cumartesi, Pazar saat 16 da matine. Perşembe, Cumartesi halka tenzilâtlı tarife. Saat 21 de İŞBİRLİĞİ - Operet 3 perde. Müzik: K. Kapuçelli.

Eğlence yerleri

DİVAN «Tel 482220» Zizi Wagner, Remzi Triosundan hafif müzik

HİLTON «Tel 483200»: Şadırvanda Pazartesinden başka akşam Mondaneri orkestrası — Marmara Roof'da: Her akşam Elmar Kiss orkestrası.

MULEN RUJ «Tel 449749» Semra Yıldız (Oriental dansöz) Duo Barselo (İspanyol dansları) İnci Birol (oriental dansöz) Semra Münir (oriental dansöz) Sofia ve Humberto (Fransız yıldızları) ve diğer atraksiyonlar.

NORMANDİYA: Tel. 444407 Teras — Pavyon: Nevzad Yalaz orkestrası — Şantöz Vera Mechinelli — Vantrilog Zaim ve Küçük Hasan — Akrobat Johnny Walkers — Yasemin (Oriental dansöz.)

SEMİRAMİS: Tel. 485891 Kubana Gils (Avusturya balesi) — Fehmi Ege orkestrası Pavyonda: Sadık Avcı orkestrası.

TAKSİM BELEDİYE GAZİNOSU «Tel. 482904»: Duo Romero (İspanyol dansları) Christian Dag (Köpek revüsü) Trio Rasit (akrobatları) Yılmaz Duru ve Nilüfer «Türk folklor dansı» — Trio Rasit (Akrobatlar) — Pavyonda: İlham ve Ayten Gencer ve atraksiyon

DENİZ PALAS (Bostancı): Armağan Senol orkestrası ve atraksiyonlar.

KERVANSARAY: (Tel: 471630): Her akşam 22.30 - 24.15 ve 1 de üç program: Trio Caribea, Caprano. Celâl Sahin. Trio Dubowys. Keman orkestrası. Her pazar tam program 17 - 19 matine.

OTEL DENİZPARK (Yeşilköy) «Tel. 738815» Cheratiti Tino dans orkestrası — Şantöz Tina Serra.

Polis-imdat

Bakırköy 716444. Beyoğlu 444644. Burgazada 518603 Büyükada 516081. Çubuklu 680001 60. Erenköy 552045 Florya 738992. Haliç Deniz 229939. Halıcıoğlu 442948. Heybeliada 518402. İstanbul 214222. İstinye Deniz 368020. Kadıköy 360672. Kınalıada 518625. Rami 242711. Üsküdar 360945

İTFAİYE

(İstanbul: 274500). (Beyoğlu: 274501). (Anadolu yakası: 274502)

Tren-vapur-uçak

(D. Demiryolları Haydarpaşa: 360475 — Sirkeci 223079) — (Denizyolları 491896 (Tatil saatleri İstihbarat: 440207) — (Şehir Hatları: 444233) — (Hava Yolları: 444790 ve 738240)

Nöb. Eczaneler

(Beyoğlu - Merkez: Kenyalı), (Taksim: Taksim), (Galata: Kapıiçi), (Kasımpaşa: Yeni Turan), (Karagümrük - Fatih: Şefkat), (Topkapı - Aksaray: Haseki), (Gedikpaşa - Beyazıt: Gedikpaşa), (Cağaloğlu - Sirkeci: Şafak)

RADYOLAR

21/Ekim/1957 Pazartesi

İSTANBUL

7.57 Açılış ve Program
8.00 Karışık sabah müziği
8.30 Haberler
8.45 Saz eserleri
9.00 Chopin'den valsler
9.15 Şarkılar
9.30 Kapanış
12.27 Açılış ve Program
12.30 Dans müziği
13.00 Şarkılar
13.30 Haberler
13.45 Saz eserleri
14.00 Öğle konseri
14.30 Beraber şarkılar
15.00 Kapanış
16.57 Açılış ve Program
17.00 Akşam müziği
17.15 Şarkılar
17.45 Hafif melodiler
18.00 Hakkı Derman faslı
18.30 Dans müziği
18.55 Sağlık öğütleri
19.00 Türk musikisi
19.30 Haberler
19.45 Plâk dolabından
20.15 Radyo gazetesi
20.30 Şarkılar
21.00 Spor hasbıhalleri
21.15 Şarkılar
21.45 Şiir ve melodi
22.00 Radyo orkestrası
22.45 Gece melodileri
23.15 Haberler
23.30 Program
23.33 Dans müziği
24.00 Kapanış

ANKARA

6.27 Açılış ve program
6.30 Türküler
6.45 Sabah müziği
7.15 Saz eserleri
7.30 Melodiler
7.45 Haberler
8.00 Türk müziği
8.30 Hafif müzik
9.00 Program ve kapanış.
11.57 Açılış ve program
12.00 Melodiler
12.15 Küçük konser
12.30 Beraber şarkılar
12.55 Serbest saat
13.00 Haberler
13.15 Salon orkestrası
13.40 Melodiler
14.00 Şarkılar
14.30 Melodiler
15.00 Şarkılar
15.30 Fransız şarkıları
16.00 Program ve kapanış
16.57 Açılış ve program
17.00 Dans orkestrası
17.30 İncesaz
18.00 Şarkı ve dans
18.30 Şarkılar
18.55 Serbest saat
19.00 Haberler
19.15 Tarihten bir yaprak
19.20 Yurttan sesler
19.40 Serbest saat
19.45 Köy postası
19.50 Türküler
19.50 Türküler
20.00 Konuşma
20.15 Radyo gazetesi
20.30 Serbest saat
20.35 Müzik
21.20 Serbest saat
21.30 Müzik
22.15 Şarkılar
22.45 Haberler
23.00 Gece konseri
23.30 Dans müziği
24.00 Program ve kapanış

BULMACA

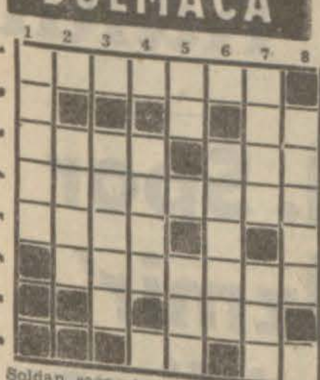

Soldan sağa: 1 — Vagonilnin başka bir söylenişi. 2 — İşaret sıfatı. 3 — Katar; Kalın tüy. 4 — Yürek temizliğiyle. 5 — Futbolda ayağı boşa sallama. 6 — Bir musiki âleti. 7 — Kasık. 8 — Neferi; Bir nida.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Beş vakitten biri. 2 — Türk Musikisi makamlarından biri. 3 — Halk dilinde: Kara düşünce. 4 — Nimetler. 5 — Beyan edatı; Bir eğlence yeri. 6 — Bir meyve. 7 — Şua; Oy. 8 — Bilginler.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Brüksel. 2 — Fi. 3 — Üfürük. 4 — Ra. 5 — Üye; İt. 6 — Kelâm. 7 — İçtima. 8 — Ölü; Mâna.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Bolu. 2 — İl. 3 — Üfürükçü. 4 — Kifayet. 5 — Eilm. 6 — Emre; Âma; 7 — İman. 8 — Akit.

Falımız

KOÇ (21 Mart — 20 Nisan): güzel bir hayata kavuşmak için ve sevdiğiniz insan uğrunda hiç bir şeyden kaçınmadığını göstermelisiniz.

BOĞA (21 Nisan — 20 Mayıs): Elinizde olmıyarak yanlış bir düşünceye saplanıyorsunuz. Sonu kendiniz için üzücü olacak.

İKİZLER (21 Mayıs — 20 Haziran): Çok sevdiğiniz birinin mesut günü dolayısiyle sevineceksiniz.

YENGEÇ (21 Haz. — 20 Temm.): Bugünlerde edindiğiniz dostların size olan yakınlıklarını az zamanda anlayacaksınız.

ARSLAN (21 Temm. — 21 Ağus.): Bu hafta içinde işleriniz çok rast gidecek. Ele almaktan çekindiğiniz bir meseleyi halletmenin tam zamanı, ihmal etmeyin.

BAŞAK (22 Ağus. — 22 Eylül): Pek yakında çalışmalarınızın neticelerini tam manasıyle göreceksiniz.

TERAZİ (23 Eylül — 22 Ekim): Yanlış bir yola sapmışsınız. Düzelmesi elinizde. Dikkatli hareket etmelisiniz.

AKREP (23 Ekim — 22 Kasım): Bugün beklemediğiniz bir yerden alacağınız bir mektup sizi üzecek.

YAY (23 Kasım — 20 Aralık): Bazı ihtiyatsızca hareketleriniz durumunuzu bozabilir. Dikkatli olun.

OĞLAK (21 Aralık - 20 Ocak): Daima tek taraflı hareket ediyorsunuz. Karşınızdakilerin fikirlerine hürmet etmelisiniz.

KOVA (21 Ocak — 18 Şubat): Elinize mühim bir fırsat geçmiş fakat istifade etmesini bilmiyorsunuz. Düşünceli hareket edin.

BALIK (19 Şubat — 20 Mart): Bazı lüzumsuz hareketleriniz ailenizi kırıyor. Zararınızı mucip olabilir.

Hüseyin Cahit Yalçın dün toprağa verildi

(Başı 1 incide)

masa üzerine konmuştu. Ve etrafında 48 saatten beri nöbetleşe duran gençlerin ellerinde birer meşale vardı.

Evi ziyaret edenler, büyük gazetecinin tabutu etrafında dolaşıyor ve son saygı vazifelerini yerine getiriyorlardı.

İNÖNÜ

Saat 11 e doğru, C.H.P. Genel Başkanı İsmet İnönü, merhumun cenazesi başı ucuna geldi. C.H.P. İstanbul il başkanı Şemsettin Günaltay da orada idi. İsmet İnönü orada bulunduğu beş dakikalık ziyareti sırasında gözleri yaşardı.

Saat tam 11 de cenaze, gençlerin omuzları üzerinde Şişli camiine götürülmek üzere evden çıkarıldı.

Namazı müteakip, tabut yine gençlerin omuzunda olduğu halde yola çıkarıldı. Önde 150 ye yakın çelenk, tabutun ardında ise C.H.P. Genel Başkanı İsmet İnönü, Şemsettin Günaltay, merhumun ailesi, dostları, akrabaları, gazeteciler ve binlerce yaşlı insan gidiyordu. Cenaze alayı tam bir saatte Feriköy mezarlığına vardı.

Çelenkler arasında C.H.P. Genel Başkanı İsmet İnönünün, Başbakan Adnan Menderesin, C.H.P. Genel Sekreteri Kasım Gülek'in, Gazeteciler ve Basın Yayın Genel Müdürlüğü ile gençlik, kültür teşekküllerinin çelenkleri dikkati çekiyordu.

Feriköy mezarlığında Hüseyin Cahit Yalçın ebedi istirahatgâhına tevdi edildikten sonra Türkiye Millî Talebe Federasyonu Başkanı Celâl Hordan bir konuşma yaptı ve Hüseyin Cahitin, hürriyet ve demokrasi uğrunda mücadele ile geçen 83 yıllık hayatının Türk gençliği için bir örnek olduğunu, bugünün gençliğinin memleket hizmeti yolunda mücadelesinde Hüseyin Cahit Yalçını daima göz önünde tutacağını belirtti.

İnönü İzmir'de

(Başı 1 incide)

istilâsına uğramıştı.

İNÖNÜ ŞEHRE GİRİYOR

Uçağın inebilmesi için meydanı dolduran muazzam kalabalık güçlükle tahliye olunabildikten sonra 21.50 de uçak geldi. İnönü derhal bir otomobile bindirildi. Otomobil yola çıktığı zaman ardında kilometreler süren vesait zinciri vardı.

İnönü şehre bu hava içinde girdi.

BİR HÂDİSE

C.H.P. genel başkanının şehre girişinde bir tek müessif hâdise oldu. Eşrefpaşa semtinde 200 kadar çocuktan meydana gelen bir güruh C.H.P. lileri yuhaladı. Halk Partililer buna cevap vermediler.

MANİSA VE İZMİRDE

Bu tezahürattan yorgun hâle gelen İnönü derhal istirahate çekildi. İnönü yarın sabah Manisaya gidip saat 10 da bir görüşme yapacak; öğle üzeri de geri dönecek ve Cumhuriyet meydanında beklenen nutkunu söyliyecektir. İnönü salı günü de Balıkesirde konuşacaktır.

İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğünden:

Üniversitemize girmek istiyen yabancı uyruklu öğrencilerle fen fakülteleri mezunlarının, muamelelerini tekemmül ettirmek ve 25 Ekim 1957 tarihinde yapılacak imtihan hakkında malûmat almak üzere 24 Ekim 1957 Perşembe günü saat 17.00 ye kadar Yazı İşleri Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (14622)

M.M.V. 1 No.lu Sat. Al. Kom. Bşk.lığından

Ankara

Askerî birlikler ihtiyacı için 500 ton odun satın alınacaktır. Tahmini tutarı 67.500 lira olup geçici teminatı 4625 liradır. İhalesi 8.11.1957 günü saat 11.30 da kapalı zarf usulü ile yapılacaktır. Evsaf ve şartnameler hergün komisyonda ve İstanbul Levâzım Amirliği ilân kısmında görülebilir. İsteklilerin belirtilen gün ve saatten bir saat evveline kadar teklif mektuplarını komisyon başkanlığına vermeleri ilân olunur. (2592 - 14579)

Yumuşak

SAF KÜLÇE KURŞUN

Satışına devam edilmektedir.

Adres: Kurşun Sanayi A.S. Taksim Sarayı Kat 2/3 Taksim

Telefon: 44 81 64 — 44 81 79

İzmir Belediyesi Başkanlığından

1 — Emlâk ve İstimlâk Müdürlüğündeki şartlaşması gereğince, Kültür mahallesinde, Cumhuriyet Bulvarında kâin kadastro (1207) ada (31) parsel ve (124,54) M2. den ibaret arsa kapalı zarflı arttırma suretiyle satılacaktır. Muhammen bedeli (65.383) lira (50) kuruş ve geçici teminatı (4520) lira olup işin ihalesi 4/11/1957 Pazartesi günü saat (15) dedir. İsteklilerin (2490) sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü en geç saat (14) de kadar Encümen Başkanlığına vermeleri ilân olunur.

2 — Emlâk ve İstimlâk Müdürlüğündeki şartlaşması gereğince, Kültür mahallesinde, Cumhuriyet Bulvarında kâin kadastro (1207) ada (32) parsel ve (188.05) M2. den ibaret arsa kapalı zarflı arttırma suretiyle satılacaktır. Muhammen bedeli (94.025) lira ve geçici teminatı (5952) lira olup işin ihalesi 4/11/1957 Pazartesi günü saat (15) dedir. İsteklilerin (2490) sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü en geç saat (14) de kadar Encümen Başkanlığına vermeleri ilân olunur. 14609

Yozgat Vilâyeti Daimi Encümen Reisliğinden

1) Vilâyet aygır deposundaki 943 doğumlu yarım kan aygırla 941 doğumlu saf kan arap hamdani simri adındaki aygırların satılması açık arttırmaya konulmuştur.

2) Her birinin muhammen satış bedeli 200 lira olup 400 lira üzerinden muvakkat teminatı 30 liradır.

3) İhalesi 31/10/957 Perşembe günü saat 15 de Daimî Encümende yapılacaktır.

4) Aygırların evsafı ve satışa ait şartnamesi mesai saatleri içinde daimi encümende görülebilir.

5) İsteklilerin teminatları ile belirtilen gün ve saatte encümende bulunmaları ilân olunur. 14661

Edremit As. Sat. Al. Kom. Bşk. dan

Edremit garnizonu için 160 ton kuru fasulye kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır. Muhammen tutarı 400.000 lira, geçici teminatı 19.750 liradır. İhalesi 5.11.957 Salı günü saat 11 de yapılacağından isteklilerin mezkûr gün saat 10 a kadar teklif mektuplarını Kom' na vermeleri ilân olunur. Evsaf ve şartlar İstanbul, Ankara Lv. Amirlikleriyle Edremit As. Sat. Al. Kom. da görülebilir. (2623-14630)

TASFİYE HALİNDE BULUNAN Endüstri Türk Anonim Şirketinden

Aşağıda yazılı gündemi görüşmek üzere şirketimiz ortakları 7.11.1957 Perşembe günü saat 11 de şirket merkezinin bulunduğu İstiklâl Caddesi 465 Hidiviyal Palas'ın ikinci katındaki yazıhanesinde fevkalâde olarak toplanacaktır.

Toplantıya gelecek ortakların mukavelenin 60. ncı maddesi gereğince, gerek asaleten ve gerek vekâleten sahip oldukları hisseleri veya bunu müsbit vesikaları, toplantı gününden bir hafta evvel Şirket Merkezine vererek giriş kartı almaları rica olunur.

GÜNDEM:

1 — Gayrimenkullerin satışları hakkında, tasfiye memurluğu tarafından verilecek izahatın incelenmesi ve bir karara bağlanması.

2 — 1957 yılı sonunda işletmeci tarafından serbest bırakılacak olan Kontrplâk Fabrikasının, yeni taliplerine, kira şartlarının tesbiti suretiyle kiralanması için tasfiye hey'etine selâhiyet verilmesi.

3 — Satış veya kiralama hakkında gerek tasfiye hey'eti ve gerek ortaklar tarafından yapılacak tekliflerin incelenmesi ve bir karara bağlanması.

Lüleburgaz Gar. Sat Al. Kom. Bşk. lığından

1. Çorlu Garnizon birlikleri eratı ihtiyacı için 2490 sayılı kanunun 31 nci maddesi (kapalı zarf) gereğince (200) ton sığır eti satın alınacaktır.

2. Muhammen kilo fiatı 280 kuruş olup geçici teminatı (26150) liradır.

3. İhalesi 1.11.1957 Cuma günü saat 15 de Lüleburgaz Garnizonu Sat. Al. Kom. Başk. lığında yapılacaktır.

4. Teklif mektupları ihale saatından bir saat evvel verilmesi şarttır. Postadaki gecikmeler adi mektuplar kabul edilmez.

5. Evsaf ve şartnamesi her gün komisyonda görülür. Evsafında yazılı (baş ve karaciğer) alınır.

6. A. ve B. Garnizonları olmak üzere (100) er ton olarak ayrı ayrı isteklilere de ihale edilir. (2598-14590)

M. M. V. 1 No. Lu. Sat. Al. Kom. Bşk. lığından Ankara:

Askeri birlikler ihtiyacı için 3 kalem sebze satın alınacaktır. İhalesi: 6.11.1957 günü saat 11.30 da kapalı zarf usulü ile yapılacaktır. 3 kalem sebze bir istekliye ihale edilebileceği gibi her kalem ayrı ayrı isteklilere ihale edilebilir. Evsaf ve şartnameler her gün komisyonda ve İstanbul levazım âmirliği ilân kısmında görülebilir. İsteklilerin belirtilen gün ve saatten bir saat evveline kadar teklif mektuplarını komisyon başkanlığına vermeleri ilân olunur.

Cinsi	Miktarı	T. fiatı	T. tutarı	G. teminatı
Lahana	32 ton	50 Kuruş	16.000 Lr.	
Pırasa	52 »	52 »	27.040 »	5482 Lira
Ispanak	52 »	58 »	41.600 »	
			84.640 »	

(2594-14585)

İnönü bütün ithamları cevaplandırdı

(Başı 1 incide)

görülmemiş bir insan nehri hâlinde koşmaya başladı. Taksim Gezisinden Teknik Üniversitenin önüne kadar yolun iki yanında sıralanmış olan halk, ikide bir vişne çürüğü Buick'i durduruyor ve İnönüyü görmek istiyorlardı. Kalabalık, İnönünün Taşlıktaki Köşküne kadar uzuyordu.

TAŞLIKTAKİ KÖŞKTE

İnönü ve Günaltay, köşkün salonundaki koltuğa yanyana oturmuşlardı. İkisinin de sesi kısıktı. İnönü, gelen gazetecilere sigara ve şeker ikram etti. Sonra da «Hazır mısınız çocuklar?» diyerek gözlüklerini taktı ve deri çantasından çıkardığı notlara göz gezdirmeye başladı.

İsmet İnönü, ortalama bir saat süren konuşmasında genel olarak siyasi vaziyetimize ve rejim dâvasının esaslarına, D.P. iktidarının takip ettiği iktisadi politikaya, sosyal politikaya ve işçi meselelerine, kısaca temas ettikten sonra, konuşmasının büyük bir kısmını kaplıyan dış politika konusu üzerinde durdu ve Cumhurbaşkanı ile Başbakanın ithamlarını cevaplandırdı.

İnönü, sözlerine «bugün Meydanda söyliyecek olduklarımı, size kısaca anlatacağım »diyerek başladı ve şöyle devam etti:

HUKUK POLİTİKASI

«Siyasi ve iktisadi vaziyetimiz şudur:

İhtiyaçlarımızın başında, teminatlı hâkim ve müstakil mahkeme lâzımdır. Teminatlı hakim olmadan demokratik hayat, nizam için de yürüyemez. Temyiz Reis ve azalarının hiç sebep söylenmeden emekliye ayrıldığı yerde teminatlı hakimden bahsolunamaz. Bence meselelerin başı odur.

BASIN

İkinci mesele, Basın hürriyeti, hakikaten tahrip olunmuştur. Sarih olmayan suçlar ve işitilmemiş ağır cezalar tehdit altında bulunan hakim önünde basın için aşılmaz, yaşanmaz şartlardır. Basın hürriyeti, yüz seneden beri, demokratik nizama alışamamış olmamızın baş sebebidir.

Üçüncü mesele, seçim emniyeti yoktur. Hâkimden dolayı ve getirilen ağır hükümlerden dolayı, 1946 dan 1950 ye kadar mütemadiyen ıslah ettirdik, tekâmül ettirdik. 1946 durumundan bahsedilmesi sadece gayrı tabiidir. Ve insafsızlıktır 1946 da biz, hücrede gizli rey vermeyi ne işitmiş ne görmüştük. Bu hali aldık, tekâmül ettirdik, 1950 ye getirdik. İktidar, 1950 de bunu ele aldı, geriye götüre götüre bugünkü haline getirdi. Sabahtan akşama akşamdan sabaha kadar, radyolar bize tecavüz ediyorlar. Cevap verme imkânımız yoktur. Yüzbin yıl önceki beşeriyette, böyle mağara hukuku görülmemiştir. Öteki insan haklarını biliyorsunuz. Tafsilâta girmiyeceğim.

Sayın Reisicumhur, manevî mesuliyetinin hesabını vermek için, bizimle secim mücadelesi yaptığını ilân etmiştir. Şimdi lütfen cevabımızı dinlesinler:

Verdikleri nutuklarda, adaletin tahribinden, basın hürriyetinden, secim emniyetinden bahseden bir kelime isitiyor musunuz?

Devlet Reisinin baslıca vazifesi, vatandasa adaleti ve emniyeti vermektir. Yoksa petrol kuyularının savısını herhangi bir memur bile bilir.

Sayın Reisicumhur Kırşehir vilâyetini reyinden dolayı ilga etmeyi arzu buyurduğu, herkesin bildiği bir hakikattir. Bunu niçin iltizam ettiklerini, manevî mes'uliyetlerini hatırlıyarak hiç bir yerde izah buyurmadılar. Adalet müessesesinin bugünkü hâle gelmesini, Meclisteki nutuklarında daima tesvik buyurmuslar ve nihayet bugünkü hâle getirmişlerdir.

Başvekilin, Osman Bölükbaşı için «Siyasi Şerir» demesini asla tasvip etmedim. Mahkemede bulunan, müdafaa hakkı olmayan bir parti liderine ve bir vatandaşa bu tarzda hitap, haksızdır. Ve mutlaka ceza göreceğine işaret etmek de, mahkemelerimizin bugünkü hâline göre tesirdir.

İKTİSADİ POLİTİKA

Sayın Reisicumhur, köylünün küpünü doldurmasını kalkınma politikasına esas göstermektedir. Ve bizim köylü mallarını ucuz fiatla alacağımızı imâ etmektedir.

Haber vereyim ki, bizim gördüğümüz, bugünkü iktidarın kalkınma dediği hareketleri, köylünün sefaleti üzerine kurmaya çalışmaktadır. Köylü, bu gün, malını değerinden daha ucuza satıyor. Satın aldığını, değerinden dört misli pahalısına alıyor. Hesâp basit: Dısarı cıkarılan malın bir dolarına mukabil, 280 kuruş alıyor, satın aldığı malı 1 dolar bedeline karşılık ise 12 lira ödüyor. Bunun iki yakası bir araya gelmez.

Pahalılığın, darlığın, yokluğun, bugünkü sıkıntıların sebepleri, hatalardır ve hataların başında enflâsyon ve para kıymeti vardır. Takip edilen iktisadi politika ile birikmiş altınlar ve dövizler gitmiş ve dışardan gelen 800 milyon dolara yakın bir hazine belirsiz olmuş ve nihayet, malî, ticari ve iktisadi itibar yıkılmıştır. Bu gün dostlar ve müttefikler, her suretle iyiliğimizi isteyen memleketler 6 ay vâde ile ilâç vermiyorlar. Türkiyenin itibarı, bu hâle düşürülmemeli idi. Sebep, hükûmettir.

SOSYAL POLİTİKA

İşçi meselesine, kısaca temas edeyim:

İşçi meselesini, ben büsbütün başka bir zaviyeden görmekteyim. İşçi derdi ve işçi ihtiyaçları, bugün mevcut siyasi partilerimizin dışında bir hukuk mevzuu mahiyetini almıştır. Halbuki bugünkü iktidar, işçi meselesini seçim zamanı, kendisine ikramiye verilerek avutulan insanlar meselesi gibi görüyor. Halbuki işçilerimiz bile bir muamelenin üstünde sayılacak kadar yetişmişlerdir. Ve cemiyetimiz, işçilerin, daha ciddi muamele görmesini beklemektedir.

PETROL MESELESİ

İnönü, bundan sonra, «kendisine yapılan tarizlere cevap vereceğini» söylemiş ve demiştir ki:

«Sayın Cumhurbaşkanı, Diyarbakırda benim petrol kanunu üzerinde, 1954 te söylediklerimi hatırlatıyor. «Satıyorlar» demişim. Hiçbir yerde böyle bir söz söylemediğimi, bir münasebetle de ifade etmişimdir. Bu bir uydurmadır. Kapitülâsyonlardan «Tehlike» olarak bahsettim. Adalet tahrip olunursa ve el kapısında mütemadiyen para istenilrse, bu yolun sonu, kapitülâsyonlara varması tecrübe ile sâbittir. Bunu hatırlatmak isterim.

Diyarbakırda, Amerika petrollerinden bahsetmeye lüzum gördüklerini anlayamadım. Mevcut petrol, bizim bulduğumuzdur. 7 senede, iktidar, henüz bir şey bulmamıştır. Bol para ve geniş vasita ile Amerikadan ümit bekliyor. Yabancı sermaye ile karıştırarak, eğer iktidara gelirsek, hem Amerika petrolünü, hem de yabancı sermayeyi endişeye düşürmek arzusu anlaşılıyor. Yabancı sermaye için söylediklerim şudur:

YABANCI SERMAYE

Yabancı sermayeye, yerlî sermaye üzerinde imtiyaz verilmesin. Yabancı sermayenin, ziraatimizde işlemesine müsaade edilmesin. Buudan ibarettir. Gerek yabancı sermaye ve gerekse petrol aramakta olan şirketlere mukavele ile verilmiş vaziyetlere hürmet etmek borcumuzdur.

DIŞ POLİTİKA

İnönü, konuşmasına, dış politika meselelerine temasla şöyle devam etmiştir:

«Sayın Cumhurbaşkanını dış politika ile iştigallerinden daima şikâyet ettik. Ürdünde, İsraille, Ürdün arasındaki vaziyete işaret ederek, yaptıkları teşebbüs, hem İsraille münasebette, hem Arap devletlerini birbirleriyle olan münasebetlerine zararlı oldu. Suriye hududunda vakitli vakitsiz yapılan gösterilen lüzumsuz idi. Şimdi, on iki ada meselesini, bize karşı târiz silâhı olarak kullanıyorlar. Bu hareket de faydasızdır, zararlıdır. Hakikatte, Kıbrıs meselesinin bugünkü hale gelmesinde ağır hataların zararı olmuştur.

Sayın Başbakan, 1945 te, demokratik rejimin aleyhine olarak, Rusyaya ittifak teklif ettiğimden bahsediyor. Rusya ile ittifak meselesi başka, bunun dahili başka bir işimiz için kullanılması, o da başkadır. Bu iddia, zerrece insafı olan bir insanın düşmanına revâ görmiyeceği bir iftiradır.

Şimdi cevabımı dinlesinler:

İkinci cihan harbi esnasında, biz, birkaç defa felâket ihtimaline maruz kaldık. Rusya - Almanya ittifakına karşı, yalnız Almanların tecavüzlerine karşı ve galip devletlerin kurtardıkları memleket olmak tehlikesi gibi. 1945 te Rusya, demokratik cephenin en gözde olan âzasıydı. Rusya bizimle 20 seneden beri devam eden dostluk muahedesini feshetmişti ve yeni şartlarla konuşulacağını söylüyordu. Rusya, Amerikanın en kıymetli müttefiki idi. Roosvelt, bana Kahirede şöyle demişti: «Biz 3000 mil uzaktayız, Rusya ile anlaşınız.» Memleketimizin içinde Sovyet Rusyanın propagandası âzami idi.

RUSYA İLE MÜNASEBETLER

Sayın Celâl Bayar, parti gruplarında büyük komşumuz Sovyet Rusya ile anlaşmak için mütemadiyen büyük gayret sarfediyordu ve akıl hocalığını yapan Dr. Aras, Sovyet Rusyanın mücaviri olan memleketlerde, emniyet ettiği hükûmetlerin bulunmasını istemeye hakları olduğunu dünyaya yayıyordu. Polonya, Çekoslovakya bu akıntı içinde Rusyaya gidiyorlardı. Bu şartlar altında, Birleşmiş Milletlere girdikten sonra, Sovyet Rusya ile yeni bir muahede akdetmenin imkânını aradık. Molotof, bize şartlarını söyledi. İstanbulda üsler, şarkta arazi istiyordu. Derhal reddettik ve reddettiğimizi İngiltere ve Amerikaya söyledik. Eğer Rus teklifini desteklemek için beraberlik gösterirlerse, hepsine karşı muharebe edeceğimizi ilâve ettik. O zamanki Stalin - Molotof siyasetine bu tarzda, şerefle cevap verilmiştir. Başvekilin, bu müzakereyi, «hakaretle red» diye göstermesi, sadece ayıptır. Hakikatte Türk Devleti, kendisine tevcih edilen haksız talebi, şerefle reddetmiştir. İstanbulda Sayın Celâl Bayarın Sayın Dr. Arasın, Sovyet Rusya ile münasebetlerimiz düzeltilememiş olmamız ithamı, sadece bu hâdisedir.

«HARRİMAN DEMİŞTİ Kİ!...»

Bugünkü New York valisi Mr. Harriman, o zaman Moskovada sefir imiş. Bana demişti ki, «Sovyet Rusyanın size teklifini işittiğim zaman, bir memleket daha Demir perde arkasına gitti demiştim. Sizin cevabınızı bir hafta sonra işittiğim zaman, hayretler içinde kaldım. Demek böyle şeyler de oluyor diye düşündüm ve Sovyetlerle münasebatımızda bana yeni bir ufuk açılıyor; dedi. Ve ondan sonra siyasi münasebetlerimiz inkişaf etti. 1950 de, Türkiyeyi, müttefikleri ve dostları ile Sovyet Rusya karşısında normal münasebette olan, itibarlı bir devlet vaziyetine koyduk.

LOZAN MI, SEVR Mİ?

Sayın Başvekilin gözdesi olan gazeteler, bazan benim Lozan muahedesini imza ettiğimi değil, Sevr muahedesini hazırladığımı yazmışlardır. Sayın Başvekilin bu iddiası ise, ondan da baskın bir isnattır. Sayın Başvekil, İstanbuldaki eylül hâdiselerinden Yüce Divana sevketmek istediğimizden şikâyetçidir. Mecbur ettiği çin bahsedeyim:

İstanbulda olan facia, bu memlekete çok zarar vermiştir. Devlet ve hükûmet reislerinin gözü önünde de cereyan eden hâdiseler hukuk devleti olarak, bize çok şey söylenmesine sebep olmuştur. Milletimizin şerefi, ancak bizim, yani muhalefetin vazifesini ifa etmesi sayesinde kurtarılmıştır. Bu münasebetle ilân ederim ki, vatandaşın devlet kuvvetleri tarafından farksız olarak, canla başla müdafaa edilmesi hakkı, mukaddestir. Memlekitimizde, azlık çokluk vatandaşın devlet kuvveti tarafından muhafazasını vazifelerimizin en üstünde tutarız. Ve azlıkta olan vatandaşlarımızın vatandaşlık haklarını kendi hakkımız kadar mukaddes sayarız. Devlet Reisinin kendi tâbiri veçhile mânevi ve hükûmet reisinin maddi mes'uliyetinin iyi işlemesini takip etmek borcumuzdur.

DEMOKRASİYİ İSTİYOR MUYUM?

Benim, demokrasinin kurulmasını isteyip istemediğimi merak ederler. Benim, siyaset adamlarından daima işittiğim tariz şudur Bilhassa Bölükbaşı çok tekrar eder. «İşbaşında olan ricalimizi, biz bilmiyorduk, ama sen biliyordun. Nasıl iktidarı bunlara bıraktın?» derler. Tabii yarı lâtife, yarı ciddi. Bunların cevabı basittir. Sayın Başvekil ve sayın Cumhurbaşkanı, geçmiş hâdiselere mecburiyet altında, biraz temasımı mazur görsünler. Daha Millî Mücadelenin başlarına kadar gidip de «Yeşil Ordu» maceralarını anlatmadım. Şimdilik selâm ve sevgiler.»

SURİYE MESELESİ

İnönü, basın mensuplarına bu beyanatını verirken zaman zaman, köşkün önüne gelen halkın, ısrarlı sevgi gösterileri karşısında, balkona çıkarak, mukabele etmiştir. Konuşması nihayete erdikten sonra, Reuter ajansının diplomatik muhabiri İnönü ile görüşmek istemiş ve kendisine Suriye meselesi hakkında ne düşündüğünü sormuştur.

İnönü, bu suali «Eğer Suriye, bizim tarafımızdan bir tecavüze uğramaktan korkuyorsa, ortada Suriye meselesi diye bir şey yoktur» diye cevaplandırmıştır.

İnönü, dün akşam, saat 20 uçağıyla, İzmire müteveccihen hareket etmiştir.

Sahibi VATAN Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş. adına
AHMED EMİN YALMAN
Umumî Neşriyat Müdürü
Özcan ERGÜDER
Bu sayıda Yazı İşlerini fiilen idare eden mesul müdür :
SELÂMİ AKPINAR
Gazetemize yazıların yeni harflerle gönderilmesini rica ederiz.

BAŞYAZININ DEVAMI

1946 - 1950 yollarından hiç ayrılmadık

(Başı 1 incide)

diriyle ve hulûskâr muhitinin telkinleriyle yürünemiyeceğini kavrasalardı; karşılarına uzun yıllar hiç bir rakip siyasî kuvvet çıkamazdı, iktidarı muhafaza için millete ait kıymetleri dağıtmağa, carcur etmeğe, inkılâp ve terakki hedeflerine ihanet etmeğe, kendi yaptıkları takım takım kanunları çiğnemeğe, cehalet ve taassuba yardakçılık etmeğe muhtaç olmazlardı, böyle küçüklüklere düşmekten tiksinme vasfından mahrum düşmezlerdi.

Ben, ömrünün son devresine gelmiş, kendi hesabına hiç bir emel beslemediği, kimsenin kulu ve kölesi olamıyacağı her türlü imtihanlardan geçmiş bir gazeteciyim. Eğer Demokrat Parti kendi programına ve taahhütlerine saygı gösterseydi, doğru yollarda yürüseydi, icraat gösteren her idarenin yapması çaresiz olan hataların hududu içinde kalsaydı; bütün istiklâlime rağmen, benim yerim Demokrat Partinin yanıbaşında olacaktı. Bu partiye yıllarca kefillik ettim. Sözümde haklı çıkmağı elbette isterim. Malatya suikasdı sırasında Adnan Menderesten çok yakınlık ve insanlık gördüm. Bunu unutamam ve Menderesle bir takım meziyetler bulunduğu, ancak iktidar mevkiine mahsus hastalığa mukavemet edemiyerek bugünkü hallere düştüğü kanaatinden vazgeçemem...

Ne yazık ki keyfi idarenin yarattığı itibarsızlık, istikrarsızlık, hesapsızlık memleketin bekasını ve varlığını tehdit edecek bir dereceye varmıştır. Enflâsyon ve istikrarsız para, bünyemizde tahriplerini ilerleten bir kanserdir. Bu şartlar altında yalnız memlekete karşı olan vazife değil, Adnan Menderese karşı duymaktan vazgeçemediğim dostluk da beni tenkide ve mücadeleye çağırıyor ve bir iktidar değişikliğinin zarurî olduğunu tekrar tekrar ifadeye beni mecbur ediyor.

Benim samimi kanaatime göre muhalefetin verdiği teminatın çerçevesindeki bir iktidar değişikliği yalnız memleket için tek kurtuluş yolu olmakla kalmıyor, Adnan Menderes ve arkadaşları için de tek selâmet ve huzur yoludur.

Demokrat Partinin şefleri, baskı, memleket hazinelerinden ve bol keseden menfaat tevzii, cehalet ve taassuba taviz ve vicdanları uyuşturma gibi usullerle kısa bir zaman daha iktidarda kalsalar bile, mevcut yüklerin ve belâların altından kalkamıyacaklar, ezilecekler ve milletimizi tamiri güç rahnelere ve sarsıntılara maruz bırakacaklardır. Memleket öyle bir hale gelmiş bulunuyor ki vatani duygularını kaybetmemiş ve parti sarhoşluğuyla gözleri dönmemiş olan bütün demokrat vatandaşlar için de millî hedef, emaneti sahibine geri vermek ve bundan sonra intibaha kavuşmuş bir muhalif parti sıfatiyle memleket hizmetine sarılmaktır.

Ahmed Emin YALMAN

MENDERES İZMİR'DE DE KONUŞTU

(Başı 1 incide)

şekilre neticelenmiş ve bu hususta «Kanunların hazırlanışından sonra tatbikatta bazı aksak taraflar görülebilir. Millî Korunma kanununda da esnaf ve tüccarı sıkıntıya bırakan bir takım maddelerin aksak olduğunu gördük. Bu sebeple bunları ya tadil etmek, ya ta kanunu tamamen kaldırmak suretiyle yerine daha müsbet tedbirler almak kararındayız» dedi ve aynı şekilde veraset ve intikal vergileri kanununun son tadilinden sonra görülen aksaklıkların izale edileceğini, orman suçlarının da bir defa için affedileceğini sözlerine ilâve etmiştir.

ALTI AY SONRAKİ SEÇİM

Başvekil daha sonra sözü C.H.P nin altı ay sonra yeni bir seçim yapmak yolundaki vaadlerine intikal ettirerek şöyle devam etti:

«Namzetlerinden senetler, sepetler alıyorlar. Çünkü bir defa iktidara geçerlerse milletin sırtından inmiyecekleri yolunda sarsılmaz bir kanaatin mevcut olduğunu biliyorlar.»

AKSAKLIKLAR

Menderes bundan sonra iktisadi mevzulara temas ederek muhalefetin bir fincan kahve için de bir iktisadî sistemi kötülemeğe çalıştığını ifade ettikten sonra konuşmasına şöyle devam etti:

«Huzurunuzda kabul ediyorum ki bir takım aksaklıklarımız olmamış değildir. Fakat bu derece azim bir kalkınma hamlesi içinde süratle giderken aksaklıklar olabilir. Bunları sizler muazzam bir kalkınma içinde telâş ve süratten doğan bazı neticeler diye mazur görecek ve affedeceksiniz.»

GÜLEK HÂDİSESİ

Başbakan müstehlik vatandaşı zaman zaman sıkan darlıkların da artık azalma yolunda olduğunu kaydederek sözü vaktiyle Tirede petrol mevzuunda Kasım Gülek tarafından söylendiği iddia olunan ve sonradan bir dâvâ mevzuu olan beyanata getirdi ve şöyle dedi:

«— O Tire hâkimi kanidi (belki Gülek'in hakkı var, devletin yabancı petrol şirketleriyle olan hesaplarını getirsin, ondan sonra hüküm verebiliriz) dedi. Biz de devlet hesaplarının hâkimler tarafından tetkik edilmesine lüzum olmadığını, bu sözün söylenmesinin aslında suç teşkil ettiğini anlatmağa mecbur olduk.»

Menderes C.H.P. genel başkanı İsmet İnönünün kendi tâbirince «zehir damlasını» kabilinden söylediği bir sözüne daha cevap vereceğini kaydederek şöyle devam etti:

«— İsmet Paşa yalan söylüyor, demiyorum. Zira ayıp olur. Fakat tetkik etmeden konuşuyor. Memlekette sayısız milyonerlerin olduğunu ve bankalardaki mevduatın onların parası olduğunu ileri sürüyor. Halbuki biz tetkik ettik. Bankalar mevduatının %97.5 nu 5.000 liradan küçük mevduat teşkil etmektedir. İsmet Paşa kendisine bu cevabı verebileceğimi zannetseydi, muhakkak ki o iddiayı yapmazdı.»

GAZETELERE HÜCUM

Hür. P. politikacılarını kaptı kaçtı politikacılar diye vasıflandıran Menderes bu arada basına da yeniden hücum etmekten kendisini alamadı ve bazı gazetelerin hakkı batıl, batılı da hak yaptıklarını söyledi. Menderes nutkunun son kısmında D.P. nin mutlaka kahir bir ekseriyetle seçimi kazanması lâzım geldiğini ısrarla teyid ederek şöyle son verdi:

«Rus radyosu, sabahtan akşama kadar, C.H.P. ye rey verin diyor. Neden? Rusya C.H.P. yi sever mi? Günahı nedir sevmez. Ama biliyor ki C.H.P. zayıftır, D.P. kuvvetlidir. Zayıfa yardım edin ki, kuvvetler birbirine muvazi olsun. Ve kuvvetler ne kadar muvazi olursa çarpışmanın o kadar şiddetli olacağını tahribatın o derece noksanlaşacağını hesap ediyor. Bu sebeple tekrar ısrarla ifade ediyorum ki D.P. iktidarda mutlaka kahir bir ekseriyetle tutunmalıdır. Bu vatan yeniden kuruluş devrindedir. Çekişmeğe sarfedecek vaktimiz yoktur.»

Başbakanın bu konuşması Basmahane meydanına celbedilen kalabalık tarafından alkışlarla karşılanmış ve Menderes daha sonra otomobili ile Manisaya hareket etmiştir.

Menderes konuşmasına başlamadan önce Basmahane meydanındaki kalabalığı görünce heyecandan ağlamağa başlamıştır. Bu haliyle resmini çekmek isteyen foto muhabirlerine Başbakan, çekmemelerini rica etmiştir.

Bugünkü D.P. mitingi New-york Times ve A.P. muhabirelri de yakından takip etmişler ve mitingi filme almışlardır. Ayrıca şehrimizde bulunan NATO erkânından bazıları ile diğer yabancıların mitingi yakından takip etmeleri de dikkati çekmiştir.

Menderes bu akşam Manisada da bir konuşma yapacak ve gece şehrimize dönerek sabahleyin İstanbula hareket edecektir.

İZMİR D.P. MİTİNGİ İÇİN GETİRTİLENLER

SEYFİ ÖZGEN BİLDİRİYOR

İzmir, 20 — İzmir şehri bugün siyasi tarihinin en heyecanlı günlerinden birini daha yaşamış ve önümüzdeki seçimlerin en hararetli mücadeleleri dev liderler arasında başlamış bulunmaktadır.

Günlerden beri bugün yapılacak olan D.P. mitinginin hazırlıkları ile meşgul olan İzmir teşkilâtı bir ucu Aydın ve ötesine kadar uzanan adam toplama işini hakikaten güzel organize etmiş ve İzmir, Manisa ve civar kazalara mensup 800 ü aşan otobüs, kamyon ve taksiler daha bir hafta öncesinden kiralanarak kalabalık bir partili grubunun İzmirdeki gövde gösterisine iştiraki temin edilmiştir. Büyük masraflarla temin edilen bu vasıtalar sabahın erken saatlerinden itibaren davul ve zurnalarla gösteri yapa yapa şehre konvoylar halinde girerken, hakikaten ibretle seyredilecek bir durum arzetmekte idi. Açık kasalı kamyonlarda çarşaflı ve yaşmaklı kadınların yüzlerini kapayarak ve göğüslerine taktırılan D.P. rozetlerini saklayarak bugünkü D.P. mitingine iştirak ettirilmeleri de ayrıca görülmeğe değer bir manzara arzediyordu. Bilhassa Aydın ve bu güzergâh üzerinden gelen konvoylar C.H.P il binasının önüdenn geçerken kamyonlardaki şahısların «ya ya ya, şaşaşa C.H.P. çok yaşa» diye bağırmaları da bilhassa seyredilecek manzaralar arasında idi. Trafik kanununa tamamen aykırı bir halde açık kasa kamyonlarla İzmire getirilen bu vatandaşların D.P. mitingine iştirakten ziyade geliş gidiş parası D.P. den verilen bu seyahata, İzmiri gezmek için geldikleri de bu hissiyatlarından açıkça anlaşılmakta idi.

Saat 15 de başlıyan D.P. mitingi, daha ziyade bir gövde gösterisi şeklinde tertip edilmişti. İzmirin D.P. nin yıkılmaz bir kalesi olarak vasıflandırdıkları D.P. liler, elbetteki son günlerde muhalefete gösterilen muazzam alâkayı gölgelemek için gayret sarfedeceklerdi. Rakkamla ifade edilemiyen bu büyük masraf boşuna yapılmamıştı. Akşam İzmire gelecek olan C.H.P. Genel Başkanına ve C.H.P. teşkilâtına bir göz dağı vermenin lüzumuna inanmışlardı. Kendi ifadelerine göre bunda da muvaffak olmuşlardı. Fakat bir mesele kalıyordu. Acaba kendi paraları ile temin ettikleri bu muazzam kalabalık acaba yarın İsmet İnönünün iştiraki ile yapılacak C.H.P. mitingine de katılmak arzusunu göstermiyecekler miydi? Nitekim böyle de oldu ve D.P. nin celbettiği bu büyük kalabalıktan mühim kısmı temin edilen vasıtalar geldikleri yerlere giderlerken yarı yarıya boş olmaları dikkati çekti ve haklı olarak da D.P. ileri gelenlerinin endişelerini mucip oldu. Hattâ vasıtalardan çoğu İzmirde kalmışlar ve yarın İnönüyü dinleyecek olan bu D.P. kervanına mensup şahısları ertesi günü götürmek üzere garajlara ve açıklık yerlere çekilmişlerdi.

D.P İzmir mitingi ile, belki umduğunu buldu, fakat C.H.P. nin de fazla masraf yapıp kalabalık temin etmemesine de sebep oldu.

BUGÜN

ÇANKAYA GIDA PAZARI

Kollektif Şirketi

Emsalsiz yeniliklerle açıldığını Sayın müşterilerine müjdeler. Hususiyetlerinden bazıları; İstanbul'da ilk defa;

SERBEST SERVİS

ÜSTÜN KALİTE

UCUZLUK

Şişli-Halâskârgazi Cad. 329/1 (Çocuk Hastanesi iniş durağı)

İst. M. M. V. 1 No.lu Sat Al. Kom. İlânları

Cinsi	Miktarı	Tutarı Lira Krş.	K. Teminatı Lira Krş.	İhale Şekli	İhale Tarihi	İhale Saatı
Sebze Konservesi	10 Ton	31600 00	4740 00	Pazarlık	25.10.957	16.00

Konservelerin beş tonu Ayşe Kadın Konservesi ve beş tonu da türlü konservesi olacaktır. İhale yeri: İstanbul, Sirkeci - Demirkapı 1 No. lu Sat. Al. Kom. dur. Evsaf ve şartnamesi her gün komisyonda görülür. (2698 — 14999)

★

Cinsi ve	Miktarı	Tutarı Lira Krş.	K. Teminatı Lira Krş.	İhale Şekli	İhale Tarihi	İhale Saatı
T. Fasulya, patlıcan, domates Patates, K. Soğan, Limon.		2500. 00	375 00	Pazarlık	22.10.957	15.00
Maydanoz, sirke		2500. 00	375 00	Pazarlık	22.10.957	15.05
Domates		5000. 00	750 00	Pazarlık	22.10.957	15.10
Tel balyalı Saman	14 ton	3500. 00	525 00	Pazarlık	22.10.957	15.15
Patlıcan		5000. 00	750 00	Pazarlık	22.10.957	15.20
Taze Ayşe Kadın Fasulya		5000. 00	750 00	Pazarlık	22.10.957	15.25

İhale yeri: İstanbul, Sirkeci - Demirkapı 1 No. lu Sat. Al. Kom. dur. Evsaf ve şartnamesi her gün komisyonda görülür. (2707 — 15007)

Türkiye İş Bankası A. Şirketinden

Bankamız Kambiyo servislerinde çalıştırılmak üzere asgari Orta mektep mezunu lisan bilen daktilolara ihtiyaç vardır.

Bu evsafta olanların Yenicami Şubemiz, Memurin Servisine müracaat etmeleri rica olunur.

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden

Vekâletimiz Sağlık İşleri Umum Müdürlüğü hijyen şubesine Yüksek Kimya Mühendisi alınacaktır.

Taliplerin evrakı müsbiteleriyle birlikte Zatişleri ve Muamelât Umum Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (14686)

İstanbulspor, Fenerbahçe ile de berabere kaldı

Maç «Kupa Finali» havası taşıyordu... Taraflar sayısız gol fırsatı kaçırdılar.

GÜNGÖR ERDAL

Geçmişte üç büyük rakip vardı... Halk bunları sever, takdir eder ve kendilerine «ÜÇ BÜYÜKLER» derdi. Zamanla üç takımın biri bocalamaya, düştükçe düşmeye başladı... Nihayet öyle bozuldu ki, «BÜYÜKLÜK» vasfını bile kaybetti. Küçülen takım BEŞİKTAŞTI... G. SARAY ve F. BAHÇE ise kendilerine yeni bir rakip, «ÜÇLÜ BLOK» u tamamlayacak bir takım aradılar ve bunu nihayet dün bulduler...

ÜÇ BÜYÜKLER'e dahil olan yeni kulüp İST. SPOR'du... Geçen yıl intikal safhası geçiren Sarı - siyahlılar, nihayet bu yıl da muvaffak olmuşlar, G. Saraydan sonra dün nihayet F. Bahçe ile de golsüz berabere kalmışlardır.

Taraftarları, flâmaları, «Yaşa, varol» diyecek koyu kulüpçüleri var... İstanbulspor bu haliyle iyi bir «ÜÇ BÜYÜK» lerden bir tanesidir.

KUPA MAÇI

Beşiktaşı 2 - 1 mağlûp eden, Galatasarayla 0 - 0 berabere kalan İstanbulsporlular, dün de F. Bahçeden gol yemediler... Geçen pazar Ankarada oynayan F. Bahçeliler ise rakiplerine gol atmak için çok çalıştılar, fakat bunda muvaffak olamadılar. Esasen ligler arasındaki hususi seyahatlerin takımları ne dereceye kadar yıprattıklarını geçen yıl gördük. Bu bakıma Sarı - lâcivertli kulübün seyahat merakı, bu yıl kendilerine belki de çok pahalıya mal olacaktır...

Müsabaka bir «Kupa Finali» kadar heyecanlı ve zevkli cereyan etti... Tarafların rakip forvetleri gayet yakından marke etmeleri maçta gol olmamasına sebebiyet verdi.

LEFTER OYNATILMADI

Sarı - siyahlıların markajlı oyunları, Leftere adeta adım attırmadı. Bu meşhur futbolcuyu İst. Spor iki yan hafi marke etmekteydi. Bu durum Lefteri yanlız bırakmadı ve forveti işletmesine mâni oldu...

Bu meyanda hata yapmayan Sarı - siyahlı defansta Kâmil biraz daha soğukkanlı oynasaydı hiç şüphesiz forvete daha düzgün top giderdi. Güngör ise başarılıydı. Naci, kendinden emindi, fakat çok hata yaptı...

FENERBAHÇE SERT BAŞLADI

Taksim meydanındaki siyasi düelloları, futbol seyircilerine zerrece tesir etmemişti. Stad yine ağzına kadar doluydu...

Sarı - lâcivertliler oyuna hırslı başladılar. 14. cü dakikada Niyazi kale önünde Leftere pas verdi, Onun sıkı şutu aut.

19 uncu dakikada Seref auttan orta yaptı. Canın volesi ağlarda. Fakat hakem yerinde bir kararla bu golü saymadı.

NACİ PENALTI YAPTI

26 ncı dakikada İhsan - Naci mücadelesinde topu İhsan aldı, boş vaziyette kaleye girerken 18 içinde Naci tarafından düşürüldü. Fakat hakem bunu cezalandırmadı.

42 nci dakikada Canın sıkı şutunu Sabih kurtardı ve devre de bu netice ile nihayetlendi.

İKİNCİ DEVRE ÇEKİŞMELİ GEÇTİ...

Maçın ikinci devresi çekişmeli geçti. 12 nci dakikada Turan kale önünde kafa attı... Topu Niyazi kaptı, sıkı şutu iç direğe çarptı ve dışarıya çıktı...

20 nci dakikada Aydemirin kafa sutu kaleye girerken Nedim çıkardı.

25 üncü dakikada Turanın sıkı şutunu yine Sabih kurtardı. 37 nci dakikada Aydemirin ortasına İhsan çıktı. Kale boş olduğu halde soliçin sütu auta gitti.

Son dakikalar neticeyi değiştirme di. Maç ta golsüz berabere nihayetlendi.

FENERBAHÇE: ★★★
Şükrü - NEDİM, BASRİ - AVNİ, Naci, Necdet - TURAN, CAN, Seref, efter, Niyazi.
Antrenör: MOLNAR
Kaptan: NACİ

İSTANBULSPOR: ★★★
SABİH - KENAN, MERİH - Kâmil, KADRİ, GÜNGÖR, KASABOĞLU, Aydemir, İbrahim, İHSAN, Yüksel.
Antrenör: Necdet Erdem
Kaptan: AYDEMİR
Hakem: Orhan Gönül
Seyirci: 25809 kişi
Hâsılat: 45660 T.L.

Takımlar	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.	K. P.
G.S.	8	6	2	—	17	4	14	2
F.B.	8	6	1	1	19	4	13	3
İ. Spor	8	4	3	1	10	5	11	5
Vefa	8	4	2	2	12	11	10	6
B. J. K.	8	3	1	4	17	15	7	9
K. Paşa	8	2	3	3	8	9	7	9
B. Spor	8	1	4	3	6	13	6	10
Emn.	8	2	2	4	8	20	6	10
Beykoz	8	1	1	6	8	14	3	13
Adalet	8	1	1	6	8	18	3	13

TURHAN (Solda) MERİH (Sağda) MÜCADELESİ: Hep Merih lehine son buldu.

GOL MÜ? DEĞİL... Niyazinin yakından çektigi kuvvetli şütü Sabih önlerken.

Turhan dün muvaffak olanlardandı..

Süleymaniye: 2 Davutpaşa: 1

Beylerbeyi - Taksim yenişemedi

Profesyonel ikinci küme lig maçları dün Şeref Stadında yapılmıştır. Günün ilk karşılaşması Süleymaniye ile D. Paşa arasında olmuş ve takımlar şu tertiple sahaya çıkmışlardır:

SÜLEYMANİYE: Cemal, Yüksel, Mehmet, Tuncay, Çiço, Turgut, Metin, Tezer, Mehmet, Mesut, Güngör.

D. PAŞA: Alâeddin, Reşat, Hüsamettin, Aydemir, Necmi, İbrahim, Şerafettin, Erol, Alâeddin, Mehmet, Cengiz.

Süleymaniye rakibine nazaran daha üstün bir oyun çıkardı. 27. dk. da Metin ve 28. dakikada Mesut vasıtasiyle attıkları iki golle devreyi 2 - 0 galip bitiren Süleymaniyeliler, ikinci devrenin bitmesine iki dakika kala İbrahimin ayağından bir gol yediler ve maç böylece 2 - 1 Süleymaniyenin galibiyeti ile sona erdi.

İkinci karşılaşma Beylerbeyi ile Taksim arasında yapıldı. 30. dakikada Varojan ve 35. dakikada Kayanın yaptığı karşılıklı gollerle maç 1 - 1 berabere neticelendi.

Takımlar	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.	K. P.
Sarıyer	7	5	1	1	19	7	11	3
K. Güm.	7	5	1	1	19	8	11	3
F. Köy	6	5	—	1	16	8	10	2
Galata	7	4	2	1	9	5	10	4
B. Beyi	7	3	1	3	10	7	7	7
Y. Direk	6	3	—	3	10	7	6	6
Taksim	7	1	4	2	10	10	6	8
Hasköy	6	1	2	3	7	10	4	8
Eyüp	6	1	2	3	6	11	4	8
Süleym.	7	2	1	4	10	15	5	9
D. Paşa	7	2	—	5	7	23	4	10
A. Dolu	7	—	2	5	5	16	2	12

YILDIZLI PUAN CETVELİ

(8 inci HAFTA)

Takımlar	Aldıkları yıldız
Fenerbahçe	20 Yıldız
Galatasaray	17 »
İstanbulspor	17 »
Vefa	17 »
Adalet	12 »
Kasımpaşa	11 »
Beyoğluspor	11 »
Beşiktaş	10 »
Emniyet	10 »
Beykoz	10 »

İstanbul boks karması

Bursa, 20 (A.A.) — 24,25,26 Ekim günlerinde Ankarada Roma - İstanbul - Sofya - Ankara boks karmaları arasında yapılacak olan turnuva şehrimizde kampta bulunan İstanbul boks karması 22 Ekim günü Ankaraya hareket edecektir.

Çankırı lig maçları başladı

Çankırı, 20 (A.A.) — Bölge 1957 -1958 futbol lig maçları bugün merasimle başlamış ve senenin ilk maçını Piyade Okulu Gençlik takımları yapmışlardır. Bu maçı 6-1 Piyade okulu kazanmıştır.

Orhan Gönül'e bir çift sözümüz var

NECDET ERDEM

Dün oynanan İstanbulspor - Fenerbahçe maçı bir buçuk saat çetin ve heyecanlı geçti. Bazı ânlarda taraftarların nefesleri kesildi, kalbleri patlıyacakmış gibi attı. Ama bu heyecana ve galeyana kapılanlar sadece seyirciler olmalı idi.

Ancak bu tesirli havanın, vazifesi icabı, muhakkak dışında kalması icap eden tek kişi vardı, o da maçın hakemi idi.

Halbuki Orhan Gönül bazı jestleriyle aşırı heyecanını saklamak istedi ise de muvaffak olamadı.

Bu düşüncemizi neden yazmak ihtiyacını duyuyoruz? Orhan Gönülü şahsen tanımayız ve içtimai durumu hakkında da bir fikrimiz de yoktur. Sadece maç esnasında şahsımıza karşı takındığı tavir karşısında irkilmedik diyemiyeceğiz.

Şayet bu zat kendisine sadece fayda sağlayan hareketimizle normal hayatında karşılaşsaydı bize sadece bir teşekkürle mukabele ederdi.

Orhan Gönül ne yaptı? Maçın son dakikalarındayız. İstanbulspor sol beki Merih Fener solaçığı Niyazi ile beraber yere düşüyor. Niyazi kalkarken henüz yerde yatan Merihe şiddetli bir tekme vuruyor. Bu haksız tekme Merihi isyana sevkediyor. Nahoş bir hâdise ile karşılaşılabilirdi. Hakem ise duruma bigâne kalmıştır. Futbolcumuzu teskin için harekete geçtiğimiz zaman ne yazık ki hakem Orhan Gönülün nazik bulmadığımız söz ve hareketleriyle karşılaştık. Buna üzülmedik diyemiyeceğiz. Kendisine mukabele edemezdik. Bu genç bu hareketini normal şartlar altında yapamazdı. Heyecanlı olduğu için hareketinin nereye varacağını düşünemezdi. Orhan Gönül hakikaten bütün maç boyunca heyecanlı idi. Zira heyecana kapılmıyan bir hakem bu kadar ters kararlar nasıl verebilirdi. Ve nihayet kendisine yardıma koşan birine nasıl bu tarzda mukabele edebilirdi.

Ama biz yine Gönülün hareketlerini hoş görür, yaptığı hataların tekrarlanmamasını temenni ile heyecanına verir geçeriz.

İ. Spor İzmir'e gidiyor

Göztepe profesyonel futbol kulübü, 29 ve 30 ekim tarihlerinde iki maç için İstanbulsporu İzmire davet etmiş bulunmaktadır.

Ancak İstanbulsporlular da bu karşılaşma için on iki bin beş yüz lira talep etmişler ve telgraf ile bildirmişlerdir.

Mütabakat hâsıl olursa, sarı - siyahlılar bayramı İzmirin çetin çocukları ile yapacakları iki hususi karşılaşmayla geçireceklerdir.

Halter birinciliği yapıldı

Türkiye halter birincilikleri dün Kadıköy halk eğitim derneği spor salonunda yapılmıştır.

Müsabakalarda birinci gelenler şağıdadır:

56 KİLO: Kayhan Bora 255 Kg.
60 KİLO: Nuri Akın 277.5 Kg.
67.5 KİLO: Josef. Vukatiç 285 Kg.
75 KİLO: Sadık Penünlü 310 Kg.
82.5 KİLO: Metin Görman 335 Kg.
90 KİLO: Ferdi Türkdamar Y.T.E. 312.5 Kg.
AĞIR: Mıgır Gülpak 310 Kg.

Takımlar	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.	K. P.
B.J.K.	8	7	1	—	26	7	15	1
Adalet	8	4	4	—	11	5	12	4
F.B.	8	4	2	2	17	7	10	6
İ. Spor.	8	3	3	2	15	10	9	7
G. S.	7	3	1	3	10	8	7	7
Vefa	8	3	1	4	13	17	7	9
Beykoz	7	3	1	3	8	12	7	7
B. Spor	8	1	4	3	9	13	6	10
Emniyet	8	1	1	6	8	19	3	13
K. Paşa	8	1	—	7	6	20	2	14

vatan spor

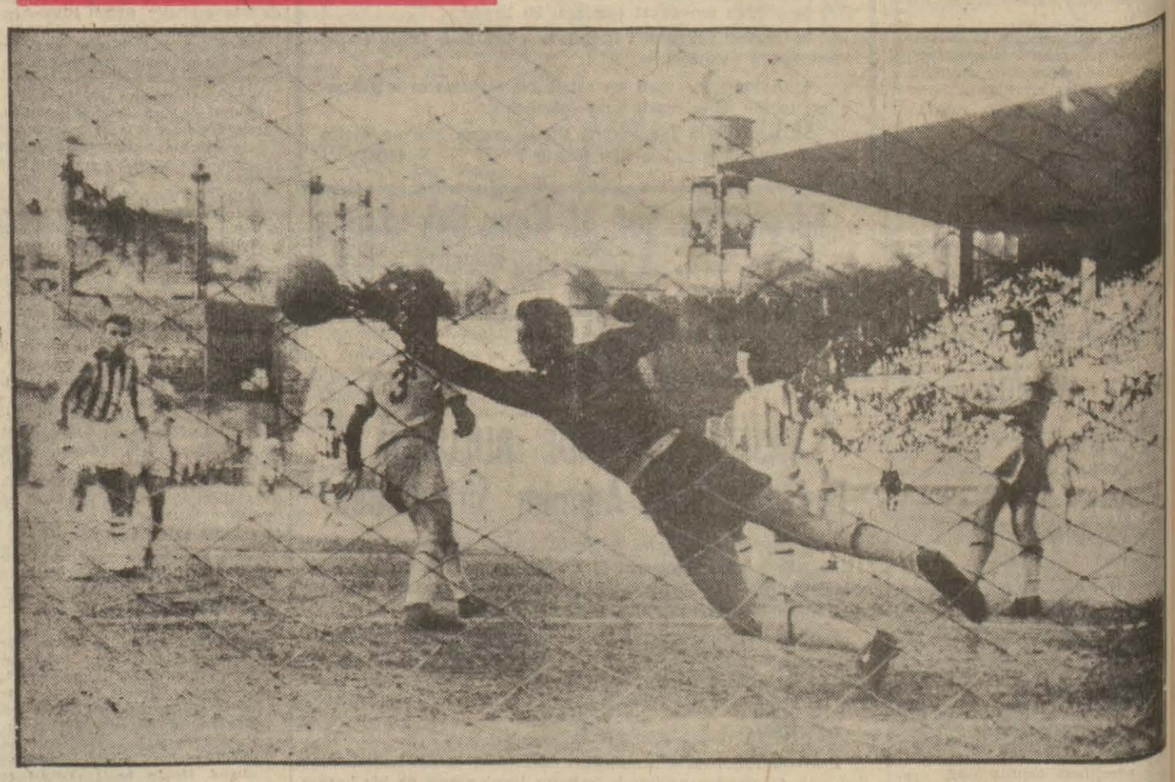

SAYILMAYAN GOL... Müsabakanın ilk devresinde Şeref, Aut'a çıkan topu ortalayınca Can'ın volesi, Sabih'in müdahalesine rağmen kaleye girerken, Hakem haklı olarak bu golü saymamıştır.

Konya lig maçları

Konya, 20 (A.A.) — Şehrimiz lig maçlarında aşağıdaki neticeler alınmıştır:

İdmanyurdu 3 - Sümerspor 1
G. Birliği 1 — Stadspor 0
Yolspor 1 — Zaferspor 1
Karagücü 4 — Şekerspor 3

Bugün yapılan atletizm müsabakalarında Yolspor 56 sayı ile birinci, İdman Yurdu 26 sayı ile ikinci olmuşlardır.

Lefter 8 golle Başta Gidiyor

8 GOL ATANLAR:
Lefter (F.B.).
7 GOL ATANLAR:
Kadri (G.S.)
5 GOL ATANLAR:
Metin (G.S.), Nazmi, Recep (B. J.K.)
4 GOL ATANLAR:
Suat (G.S.), Bülent (Vefa), Ali (B.S.), Gündoğan (Emn.)
3 GOL ATANLAR:
Niyazi, Turan (F.B.), Aydemir, İhsan (İ.S.), Hilmi (Vefa), Mustafa (Byk.)
2 GOL ATANLAR:
Seref, Can (F.B.), İbrahim (İ.S.), İsmet (Vefa), K. Ahmet, Erdoğan, Coşkun (B.J.K.), Zühtü, Yılmaz (K.P.), Atilla (Emn.), B. Erdoğan, Ziya (Byk.), Mete, Hüsamettin, M. Ali (Ad.).
1 GOL ATANLAR:
Salim (G.S.), Ergün (F.B.), Güngör, Kasaboğlu (İ.S.), Erdinç, Arif, Sami (Vefa), B. Ahmet (B.J.K.), Teoman, Ahmet (K.P.), Yanıdis, Avram (B.S.), Hikmet, Nejat (Emn.), Nusret I (Byk.), Burhan, Ayhan (Ad.).
KENDİ KALESİNE GOL ATANLAR:
Zafer, Cahit (Emn.).

Bursa lig maçları

Bursa, 20 (A.A.) — Lig maçlarının bu haftaki neticeleri şöyledir:

Akınspor 3 — İstiklâl 0. Mensucat 4 — İdman yurdu 3, Acar 2, Çelikspor 0, Demirtaş 3 — İvrapaşa 2. Güvenspor 0 — Merinos

Avrupa'da yapılan millî maçlar

Polonya Rusya'yı 2 - 1 yendi

Varşova 20 (T.H.A.) — Bugün Polonyanın Vortof şehrinde yeni inşa edilen bir stadda yüz bin seyirci önünde karşılaşan Rusya - Polonya milli takımları maçı büyük bir sürprizle neticelenmiştir.

Dünya kupası futbol maçları serisinde olan bu maçı Polonyalılar güzel bir maçtan sonra 2 - 1 kazanmağa muvaffak olmuşlardır.

Komünist Çin Japonya'yı 2 - 1 yendi

Pekin 20 (T.H.A.) — Bugün burada 30 bin seyirci önünde oynanan milli maçta Komünist Çin ordu takımı, Japon milli takımını 2 - 1 mağlûp etmiştir.

Beynelmilel Bisiklet Federasyonu Başkanı öldü

Paris 20 (A.A.) — Beynelmilel Bisiklet Federasyonu Başkanı Achille Joinard ölmüştür.

İngiltere Gal'i 4 - 0 yendi

Londra 20 (T.H.A.) — Dün Gal'de oynanan milli maçta İngiliz takımı Gal milli futbol takımını kendi sahasında 4 - 0 yenmiştir.

Tamamen tek kale oynanan bu maçta İngiliz kalesine hiç top gelmemiştir.

Galatasaray kulübünün büyük kongresi

Galatasaray idare heyeti bilindiği gibi yakında büyük kongre yapacaktı. Son muvaffakıyetsizlik lerden sonra kongre tarihinin öne alınması ihtimalinden bahsedilmektedir. Durum bugünlerde kat'i olarak aydınlanacaktır.

Ankara lig maçları

Ankara, 20 (A.A.) — Profesyonel birinci küme lig maçlarına bugün devam edilmiştir.

Semih Zoroğlunun idaresinde oynanan Ankaragücü — Yolspor maçına takımlar aşağıdaki kadrolarla çıkmışlardır:

Ankaragücü: Hikmet, İsmet, Orhan, Ali, Necdet, Ergun, Arif, Nevzat, Yücel, Orhan, Niyazi.

Yolspor: Zeki, Zeki, Kemal, Semsi, Erol, Aykan, Nuri, Hilmi, Halis, Hamdi, Şükrü.

Birinci devrede Orhanın attığı tek golle maçı Ankaragücü 1-0 kazanmıştır.

İkinci maç, Ali Barçının hakemliğinde Demirspor - G. Birliği arasında oynanmıştır.

Takımlar maça şu kadrolarla çıkmışlardır:

Demirspor: Fikret, İsmail, Cumhur, Hüsnü, Faruk, Erkan, A. Rıza Mustafa, Fikri, Celâl, Güngör.

G. Birliği: Kemal, Erdoğan, Zeki, Doğan, Kahraman, Tekin, Kemal, Bedri, Kemal, Yücel, Güngör.

Oyun karşılıklı ve denk bir tempo altında cereyan etmiş ve neticede iki takım 1-1 berabere kalmışlardır.

Profesyonel ikinci küme maçlarına da Altındağ takımı Petrolspor'u 3-1 yenmiş, Toprakspor - Sincanspor takımları da 3-3 berabere kalmışlardır.

OYUNUN SON DAKİKALARI... Son bir gayretle taraflar galibiyeti elde etmek için böyle mücadele ettiler. Resimde iki santrhafın topa çıkışları görülmektedir.